

Брюксел, 17.12.2018 г.
COM(2018) 842 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Доклад относно функционирането на европейския пазар на въглеродни емисии

Съдържание

Списък на акронимите и съкращенията	3
2. РАМКата НА СТЕ НА ЕС ЗА ФАЗА 4 (2021—2030 г.)	9
2.1. Укрепване на СТЕ на ЕС	9
2.2. По-целенасочени правила във връзка с изместването на въглеродни емисии	10
2.3 Финансиране на нисковъглеродни иновации и модернизиране на енергийния сектор	12
3.1 Обхванати дейности, инсталации и оператори на въздухоплавателни средства	14
3.2 Регистър на ЕС и Дневник на ЕС за транзакциите (EUTL)	17
4. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ПАЗАРА НА ВЪГЛЕРОДНИ ЕМИСИИ ПРЕЗ 2017 Г.	17
4.1. Предлагане: квоти, пуснати в обръщение	18
4.1.1. Лимит	18
4.1.2. Издадени квоти	20
4.1.3. Международни кредити.....	31
4.2. Търсене: извадени от обръщение квоти.....	32
4.3. Постигане на баланс между предлагането и търсенето.....	33
5. ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ	37
6. НАДЗОР НА ПАЗАРА.....	40
6.1. Правно естество и данъчно третиране на квотите за емисии.....	41
7. МОНИТОРИНГ, ДОКЛАДВАНЕ И ВЕРИФИКАЦИЯ НА ЕМИСИИТЕ.....	43
8. ПРЕГЛЕД НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ МЕРКИ.....	46
9. СЪОТВЕТСТВИЕ И ПРИЛАГАНЕ	47
10. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ	50
ПРИЛОЖЕНИЕ	52

Списък на акронимите и съкращенията

РАВ	Регламент относно акредитацията и верификацията
КО	Компетентен орган
CCS	Улавяне и съхранение на въглероден диоксид
CCU	Улавяне и използване на въглероден диоксид
МЧР	Механизъм за чисто развитие
СЕРЕ	Сертифицирани единици редуцирани емисии
CSCF	Междуетраслов корекционен коефициент
ЕА	Европейска организация за акредитация
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕЕХ	Европейска енергийна борса
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕРЕ	Единици редуцирани емисии
СТЕ на ЕС	Система на Европейския съюз за търговия с емисии
EUTL	Дневник на ЕС за транзакциите
ПГ	Парников газ
ИКАО	Международна организация за гражданско въздухоплаване
ICE	ICE Future Europe
Л	Съвместно изпълнение
МАРТ	Регламент относно пазарната злоупотреба
MiFID2	Директива относно пазарите на финансови инструменти
РМД	Регламент за мониторинг и докладване
МДВА	Мониторинг, докладване, верификация и акредитация
MSR	Резерв за стабилност на пазара
НОА	Национален орган по акредитация

NER	Резерв за нови участници
PFC	Перфлуоровъглероди
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ОБКО	Общ брой квоти в обръщение

PEZIOME

През 2017 г. емисиите от инсталации, обхванати от Европейската система за търговия с емисии (СТЕ на ЕС), са се увеличили леко с 0,18 % в сравнение с 2016 г. Въпреки че това прекъсва низходящата тенденция при емисиите от началото на третия период на търгуване по системата (2013—2020 г.), то може да се обясни с ръста на реалния БВП от 2,4 %, който е по-висок, отколкото през която и да е година от началото на периода. Увеличението се дължи основно на промишлеността, докато емисиите от електроенергийния сектор са намалели леко за четвърта поредна година (вж. таблица 7 в раздел 4.2). Верифицираните емисии от въздухоплаването продължават да нарастват, като отбелязват увеличение от 4,5 % в сравнение с 2016 г. (вж. таблица 8 в раздел 5).

Преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС, която реформира системата за следващото десетилетие, беше публикувана на 14 март 2018 г. Целта на реформата е да улесни постигането на 43 % намаляване на емисиите на парникови газове от секторите на СТЕ на ЕС до 2030 г. (в съответствие с целите на ЕС по отношение на климата за периода до 2030 г. и неговите ангажименти в рамките на Парижкото споразумение), да запази конкурентоспособността на промишлеността и да насърчи модернизацията и иновациите с цел намаляване на емисиите на CO₂.

През последните три години, излишъкът от квоти на европейския пазар на въглеродни емисии постоянно намалява, с общо количество от почти половин милиард квоти, главно поради т.нар. отлагане на квоти, т.е. отлагане на тръжната продажба на квоти (вж. фигура 3 в раздел 4.3). Реформираната СТЕ допълнително ще реши проблема с излишъка чрез засилване на резерва за стабилност на пазара — механизъм на ЕС, създаден през 2015 г. с цел намаляване на свръхпредлагането на квоти и подобряване на устойчивостта на СТЕ на ЕС при бъдещи сътресения. От 2019 г. (когато резервът ще започне да действа) до 2023 г., делът на излишъка, който ще бъде въведен в резерва за стабилност на пазара, ще се удвои от първоначално договорените 12 % на 24 %. Освен това, считано от 2023 г., наличностите от резерви, надхвърлящи тръжно търгуваните количества през предходната година, повече няма да бъдат валидни. Заедно с второто публикуване на показателя за излишък на резерва за стабилност на пазара през май 2018 г., тези реформи ще доведат до въвеждане на почти 265 милиона квоти (16 % от излишъка) в резерва за стабилност на пазара от януари до август 2019 г., вместо до продажбата на търг на въпросните квоти. Това ще доведе до намаляване на тръжно търгуваните количества през първите 8 месеца на 2019 г. с близо 40 % спрямо съответните количества през 2018 г.

За да се осигури непрекъснатост на стимулите за международния процес на създаване на глобална схема за намаляване на авиационните емисии и за да се улесни бъдещото ѝ прилагане в ЕС, ограниченията на обхвата в областта на въздухоплаването само до полети в рамките на Европейското икономическо пространство са удължени до 2023 г. Считано от 2021 г., линейният коефициент за намаление ще се приложи за пръв път към сектора на въздухоплаването, като намалява лимита за емисиите от въздухоплаването с 2,2 % годишно.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

От 2005 г. насам системата за търговия с емисии на ЕС (СТЕ на ЕС) е в основата на стратегията на ЕС за намаляване на емисиите на парникови газове (ПГ) от промишлеността и електроенергийния сектор. Тя допринася значително за постигането на целта на ЕС за намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % от нивата от 1990 г. до 2020 г. Макар че ЕС е на път да надмине този целеви показател¹, намаляването на емисиите на парникови газове с най-малко 40 % до 2030 г. — като част от Рамката на ЕС за политиките в областта на климата и енергетиката за периода до 2030 г. — налага да се осигури постоянен напредък². Добре функциониращата СТЕ на ЕС е основният механизъм за постигането на целта на ЕС до 2030 г., който ще помогне за намаляване на емисиите на ПГ с 43 % спрямо количествата от 2005 г. в секторите, обхванати от тази система.

За да даде възможност на СТЕ на ЕС да постигне тази цел, през 2015 г. Комисията прие предложение³ за преразглеждане на СТЕ на ЕС за четвъртия ѝ период на търгуване (2021—2030 г.). След продължителни преговори, Европейският парламент и Съветът официално подкрепиха преразглеждането през февруари 2018 г. и преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС⁴ влезе в сила на 8 април 2018 г.

През 2017 г. директивата за СТЕ на ЕС беше допълнително преразгледана⁵ с цел да се подпомогне разработването на глобална мярка за намаляване на авиационните емисии от Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО), като продължи да поддържа в обхвата на системата само полети в рамките на Европейското икономическо пространство (ЕИП). Освен това, 2017 г. беше белязана от подписването на споразумение⁶ между ЕС и Швейцария относно свързването на Швейцарската система за търговия с емисии на парникови газове със СТЕ на ЕС — първото такова споразумение за ЕС.

¹ През 2015 г. емисиите на парникови газове бяха вече с 22 % по-ниски, отколкото през 1990 г.

² Според националните прогнози емисиите ще продължат да намаляват до 2020 г., но ще трябва да се приложат допълнителни политики, за да се постигне целта за 2030 г.

³ COM (2015) 337, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015PC0337>

⁴ Директива (ЕС) 2018/410 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2018 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел засилване на разходоефективните намаления на емисии и на нисковъглеродните инвестиции, и на Решение (ЕС) 2015/1814, ОВ L 76, 19.03.2018 г., стр. 3

⁵ Регламент (ЕС) 2017/2392 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2017 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел запазване на сегашните ограничения на обхвата за авиационните дейности и подготовка за изпълнението на глобална, основана на пазара мярка от 2021 година, ОВ L 350, 29.12.2017 г., стр. 7

⁶ Споразумение между Европейския съюз и Конфедерация Швейцария за свързване на техните системи за търговия с емисии на парникови газове, ОВ L 322, 07.12.2017 г., стр. 3

Настоящият доклад за функционирането на европейския пазар на въглеродни емисии е представен в съответствие с изискванията на член 10, параграф 5 и член 21, параграф 2 от Директива 2003/87/ЕО⁷ (Директива за СТЕ на ЕС). Както е предвидено в директивата, целта на доклада е да предоставя ежегодно актуална картина на развитието на европейския пазар на въглеродни емисии.

Докладът обхваща 2017 година, но в него са представени и инициативи, предложени или договорени през първата половина на 2018 г. В сравнение с миналогодишния доклад⁸, той съдържа нова глава относно рамката на СТЕ на ЕС през фаза 4 и ново приложение относно напредъка в изпълнението, както и информация относно показателя за излишък на резерва за стабилност на пазара (MSR) през 2018 г. и вноските на държавите членки към MSR през 2019 г. В резултат на по-строгите изисквания за прозрачност и докладване на преработената директива за СТЕ на ЕС, в доклада за тази година за първи път се прави преглед на действителния размер на държавната помощ, изразходвана от държавите членки за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии през 2017 г.

Освен ако не е посочено друго, в настоящия доклад са използвани публично достъпни данни и данни, с които Комисията е разполагала към края на месец юни 2018 г.⁹. Обща и описателна информация относно СТЕ на ЕС е включена в текстови карета, разположени в текста на доклада.

⁷ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета, ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32.

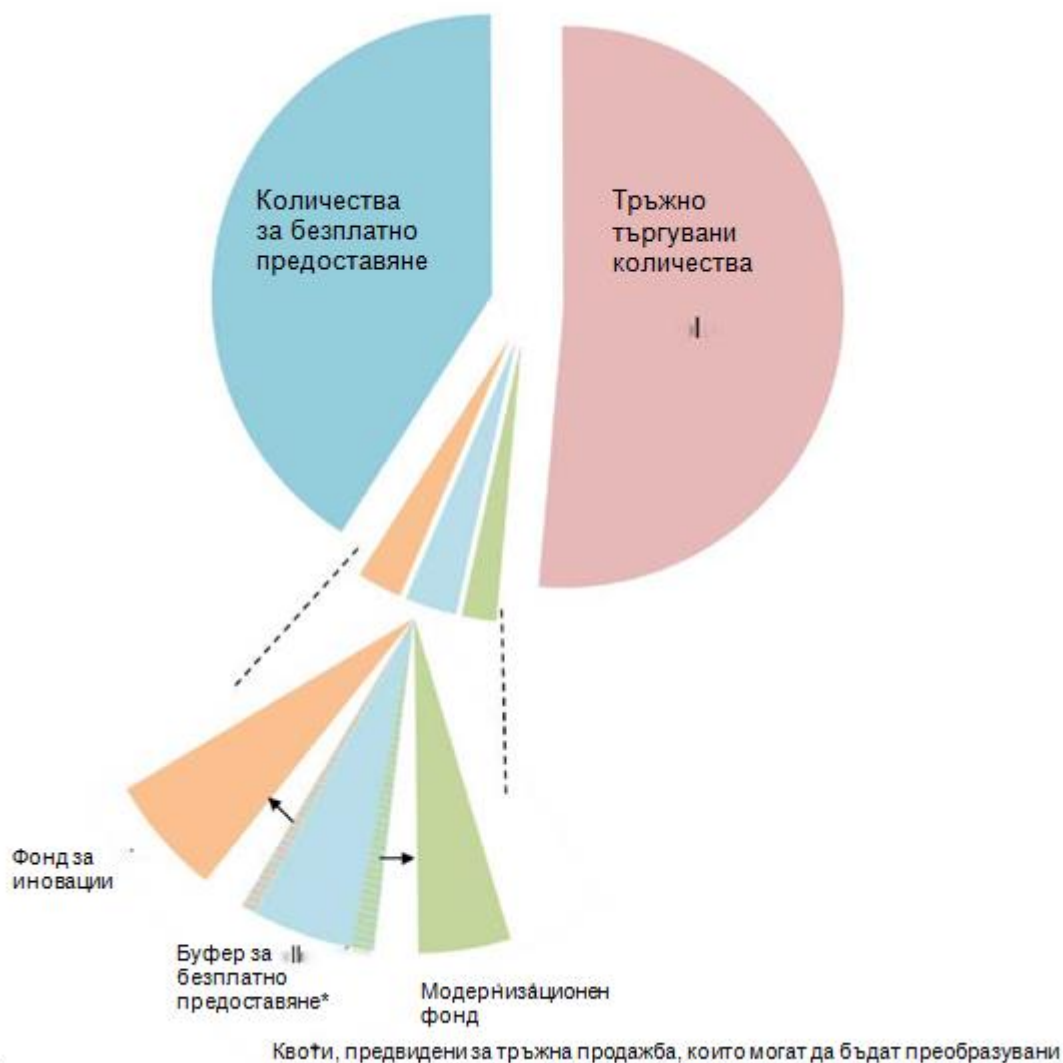
⁸ Докладите, публикувани през предходните години, са достъпни на следния адрес:
https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_bg

⁹ Последното актуализиране е на 29 юни 2018 г.

2. РАМКАТА НА СТЕ НА ЕС ЗА ФАЗА 4 (2021—2030 г.)

Преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС за фаза 4 има за цел да улесни постигането на тройната цел за 43 % намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г. за секторите в обхвата на СТЕ на ЕС, като запази конкурентоспособността на промишлеността и насърчи модернизацията и иновациите с цел намаляване на емисиите на CO₂ чрез поредица от взаимосвързани мерки.

Фигура 1: Разбивка на лимита при фаза 4

2.1. Укрепване на СТЕ на ЕС

За да се ускорят темповете на намаляване на емисиите, след 2021 г. общият брой на квотите за емисии ще намалява с 2,2 % годишно, докато понастоящем този брой намалява с 1,74 % годишно. Това увеличение предполага постоянно намаляване с около 48 милиона квоти годишно, в сравнение с 38 милиона квоти понастоящем, и е

съобразено с целта за намаляване с 43 % на емисиите на парникови газове от секторите в обхвата на СТЕ до 2030 г., в сравнение с нивата от 2005 г.

Освен това, резервът за стабилност на пазара (MSR) — механизъм, който е създаден за намаляване на дисбаланса на пазара на въглеродни емисии — ще бъде значително укрепен. Между 2019 г. и 2023 г. ставката, по която квотите ще бъдат въведени в MSR, ще се удвои до 24 %, за да може балансът на квотите за емисии на пазара на въглеродни емисии да се възстанови по-бързо.

С цел допълнително подобряване на функционирането на СТЕ на ЕС, от 2023 г. нататък броят на квотите за емисии в MSR ще бъде ограничен до тържно търгуваните количества от предходната година. Количествата над този брой ще загубят валидността си, освен ако в първия преглед на MSR през 2021 г. не бъде решено друго.

В случай на закриване на мощности за производство на електроенергия поради допълнителни национални мерки, държавите членки могат доброволно да отменят квоти от общото количество квоти, с които разполагат за продажба чрез търг. Ако бъдат закрити електроцентрали без съответната държава членка да е предпочела да отмени квотите, правилата относно MSR ще отразят ефекта посредством увеличаване на квотите за прехвърляне в резерва или чрез по-късно освобождаване на квоти от резерва.

Повече информация относно прилагането на преразгледаните разпоредби относно MSR може да се намери в глава 4.3 (Постигане на баланс между предлагането и търсенето).

2.2. По-целенасочени правила във връзка с изместването на въглеродни емисии

Съществуващата рамка за безплатно предоставяне на квоти ще бъде като цяло запазена във фаза 4, за да се гарантира предвидимост и прозрачност за европейската промишленост, за справяне с проблемите в областта на конкурентоспособността на промишлеността в един глобализиран свят. Безплатното предоставяне на квоти ще продължи да бъде предвидимо и прозрачно, въз основа на стойностите на показателите за ефективност, получени от 10% от най-ефективни инсталации в ЕС. Въпреки това, редица практически подобрения са въведени въз основа на опита от изпълнението от настоящия период на търгуване.

Във фаза 4, предоставянето на безплатни квоти ще бъде насочено към сектори, които са изложени на най-голям риск от преместване на производството им извън ЕС. Степента на риска от изместване на емисиите за отраслите ще бъде оценявана въз основа на показател, отразяващ интензивността на търговията и емисиите. Силно застрашените отрасли ще бъдат включени в списък за изместване на въглеродни емисии и ще получават квоти, съответстващи на 100 % от съответния показател за безплатни квоти. За по-малко застрашените отрасли, безплатното предоставяне на квоти ще достигне 30 % до 2026 г. и след това ще бъде постепенно прекратено до

2030 г. Понастоящем Комисията е в процес на изготвяне на списъка за изместване на въглеродни емисии за следващия период на търгуване (вж. допълнение 6 към приложението), който ще бъде валиден за целия период на фаза 4.

С цел избягване на неочаквани лесни приходи и отразяване на напредъка на технологиите и иновациите от 2008 г. насам, 54 стойности на показатели, определящи степента на безплатно предоставяне на квоти на всяка инсталация, ще бъдат актуализирани два пъти във фаза 4, въз основа на реални данни. За всеки показател ще бъде определено годишен процент на намаляване. Той ще варира между минимален годишен размер от 0,2 % за секторите с по-слабо внедряване на иновации и максимален годишен размер от 1,6 % за секторите с по-засилено внедряване на иновации. Докато минималният процент ще осигури принос от сектори с по-бавно намаляване на емисиите, максималният процент ще осигури стимул за иновативните сектори да намаляват емисиите по-бързо. Работата по делегирания акт относно преразглеждането на правилата за безплатно предоставяне на квоти за периода 2021—2030 г. е в ход, а работата по актуализирането на стойностите на показателите за безплатно предоставяне на квоти за периода 2021—2025 г. се очаква да започне в края на 2019 г. (вж. допълнение 6 към приложението).

Освен това, квотите за отделните инсталации може да се коригират ежегодно, за да отразяват значителното увеличаване или намаляване на производството. Прагът за корекции е 15 % и ще бъде оценяван въз основа на плаваща средна стойност за две години. За предотвратяването на манипулации и злоупотреби със системата за коригиране на квоти, Комисията може да приема актове за изпълнение, с които да се определят допълнителни условия за корекциите. Работата по акта за изпълнение се очаква да започне в края на 2018 г. (вж. допълнение 6 към приложението).

За да се избегне прилагането на междуотраслов корекционен коефициент (CSCF) в следващия период на търгуване е въведена основна нова защита под формата на „буфер за безплатно предоставяне на квоти“. Ако трябва да се приложи корекционен коефициент, буферът ще се използва за намаляване на дела на квотите, предвидени за тръжна продажба през фаза 4, с максимум 3 % от общото количество на квотите, като по този начин се увеличава количеството, което е налично за безплатно разпределение на квоти. Ако квотите, заделени за буфера за безплатно разпределение, останат неизползвани, те ще бъдат предоставени за запълване на новосъздадените Иновационен фонд и Модернизационен фонд (вж. раздел 2.3).

Възможността държавите членки да предоставят държавна помощ за секторите, изложени на риск от изместване на въглеродни емисии поради значителни непреки разходи за ограничаване на емисиите (т.е. разходи, произтичащи от увеличените цени на електроенергията), ще продължи през фаза 4 (вж. раздел 4.1.2.1.2). Освен това, тя ще бъде придружена от подобрени разпоредби относно прозрачността и докладването. Държавите членки следва да се стремят да използват не повече от 25 % от приходите от тръжните продажба на квоти за тази цел и, ако тази сума бъде надвишена, те ще

трябва да предоставят обосновка за това в доклад за целите на прозрачността. Те също така ще трябва да публикуват редовно сумата, изплатена на лицата, на които се дължи обезщетението, както по сектори, така и общо. С оглед на новите разпоредби, Комисията започна преразглеждане на Насоките за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС¹⁰ за следващия период на търгуване (вж. допълнение 6 към приложението).

2.3 Финансиране на нисковъглеродни иновации и модернизиране на енергийния сектор

Няколко механизма за финансиране на нисковъглеродни технологии ще помогнат на промишления и електроенергийния сектор да се справят със свързаните с иновациите и инвестициите предизвикателства на прехода към нисковъглеродна икономика във фаза 4. Те включват два нови фонда:

- **Фондът за иновации** ще подпомага на конкурентна основа демонстрациите на новаторски технологии и иновационни пробиви в сектори, обхванати от СТЕ на ЕС, включително иновативни технологии за възобновяеми енергийни източници, улавяне и използване на въглероден диоксид (CCU), както и за съхранение на енергия. Наличните ресурси ще съответстват на пазарната стойност от поне 450 милиона квоти към момента на тяхното търгуване. Те ще бъдат допълнени от неизплатеният бюджет по програмата NER 300 и от до 50 милиона квоти, които могат да бъдат предоставени на фонда, ако не са необходими за буфера за безплатно предоставяне на квоти, както беше обяснено по-горе. Проекти във всички държави членки, включително малки проекти, ще могат да получават подпомагане от Иновационния фонд. Работата по създаването на Иновационния фонд е започнала с обществена консултация в началото на 2018 г.¹¹ (вж. допълнение 6 към приложението).
- **Модернизационният фонд** ще подпомага инвестициите за модернизиране на електроенергийния сектор и на енергетиката като цяло, като подобрява енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници, и улеснява справедливия преход в зависимост от въглерода региони в 10-те държави членки с най-ниски доходи¹². Съоръженията за производство на енергия, използващи твърди изкопаеми горива, няма да бъдат допустими за подпомагане¹³. Фондът ще включва квоти, съответстващи на 2 % от общото количество във фаза 4, които се разпределят чрез тръжна продажба в съответствие с правилата и

¹⁰ Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2012 година, ОВ С 158, 5.6.2012 г., стр. 4

¹¹ Информация относно обществената консултация може да бъде намерена на следния адрес: https://ec.europa.eu/clima/consultations/public-consultation-establishment-innovation-fund_en

¹² България, Чешката република, Хърватия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния и Словакия

¹³ Изключение е направено за ефективни и устойчиви топлофикационни мрежи в държавите членки с БВП на глава от населението по пазарни цени под 30 % от средната стойност за ЕС през 2013 г. (България и Румъния). Това изключение се отнася само до 30 % от наличните средства за тези държави членки.

условията за организиране на търгове в рамките на общата тръжна платформа. В зависимост от степента, в която делът на тръжно разпределените квоти се намалява за целите на буфера за безплатно предоставяне, количеството квоти, които са на разположение за фонда, може да се увеличи с до 0,5 % от общото количество на квотите. Работата по създаването на Модернизационния фонд е започнала с подготвителни семинари в държави членки бенефициери през септември 2018 г. (вж. допълнение 6 към приложението).

В допълнение към двата нови фонда, незадължителното преходно безплатно разпределение на квоти съгласно член 10в от Директивата относно СТЕ на ЕС ще продължи да бъде на разположение за модернизиране на енергийните сектори в същите държави членки с по-ниски доходи, които могат да получават подпомагане от Модернизационния фонд. Прозрачността на процедурите за разпределение на ресурсите е значително подобрена. Проекти на стойност над 12,5 милиона евро ще бъдат избрани чрез състезателна тръжна процедура, а инвестициите под тази стойност ще трябва да бъдат избрани въз основа на ясни и прозрачни критерии, като резултатите от подбора подлежат на обществена консултация (освен ако такива проекти не бъдат избрани също чрез състезателна тръжна процедура). Преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС предвижда, че неразпределените квоти по член 10в от третия период на търгуване (2013—2020 г.) могат да бъдат предоставени през периода 2021—2030 г. за инвестиции, избрани чрез подобна състезателна тръжна процедура, освен ако съответната държава членка не реши да не го направи изцяло или отчасти и информира Комисията за това до **30 септември 2019 г.** Освен това, в съответствие с новите разпоредби, държавите членки, които отговарят на съответните условия, могат да използват всички или част от своите квоти по член 10в за подпомагане на инвестициите в рамките на Модернизационния фонд, при условие че уведомят Комисията за съответните количества преди **30 септември 2019 г.**

3. ИНФРАСТРУКТУРА НА СТЕ НА ЕС

3.1 Обхванати дейности, инсталации и оператори на въздухоплавателни средства

СТЕ на ЕС работи във всичките 31 държави от Европейското икономическо пространство (ЕИП). Системата ограничава емисии от почти 11 000 електроцентрали и производствени инсталации, както и повече от 500 оператори на въздухоплавателни средства, които изпълняват полети между летищата на ЕИП. Тя обхваща около 40% от емисиите на ПГ в ЕС.

Считано от началото на фаза 3 (2013—2020 г.)*, секторите със стационарни инсталации, регулирани от СТЕ на ЕС, са енергоемките промишлени отрасли, включително електроцентрали и други горивни инсталации с номинална входяща топлинна мощност >20 MW (с изключение на инсталациите за изгаряне на опасни или битови отпадъци), нефтените рафинерии, коксовите пещи, производството на чугун и стомана, цимент и клинкер, стъкло, вар, тухли, керамични продукти, целулоза, хартия и картон, алуминий, нефтохимически продукти, амоняк, азотна и адипинова киселина, глиоксал и глиоксилова киселина, улавянето на CO₂, преносът по тръбопроводи и съхранението на CO₂ в геоложки формации.

В областта на въздухоплаването обхватът на СТЕ на ЕС беше ограничен до полети в ЕИП през периода 2013—2016 г. в очакване на приемането на глобален подход от Международната организация за гражданска авиация (ИКАО). През 2016 г. ИКАО одобри резолюция за схема за компенсиране и намаляване на емисиите на въглероден диоксид в международното въздухоплаване (CORSIA), която да започне да се изпълнява през 2021 г. Вследствие на приемането на споразумението и до началото на прилагането на CORSIA, през 2017 г. обхватът за въздухоплаването в рамките на ЕИП беше продължен до 2023 г. (вж. раздел 5).

СТЕ на ЕС обхваща емисиите на въглероден диоксид (CO₂), но също така и емисиите на двуазотен оксид (N₂O) от всички производства на азотна, адипинова и глиоксилова киселина и на глиоксал, и емисиите на перфлуоровъглероди (PFC) от производството на алуминий. Въпреки че участието в СТЕ на ЕС е задължително, в някои сектори са включени само инсталации над определен размер. Освен това участващите държави могат да изключват малки инсталации (изпускащи по-малко от 25 000 тона еквивалент на въглеродния диоксид от обхвата на системата, ако са въведени алтернативни и еквивалентни мерки. Преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС допълнително предвижда, че през фаза 4 предприятия с много малко емисии (с докладвани емисии, които не надвишават 2 500 тона еквивалент на въглеродния диоксид през последните три години) могат да бъдат изключени от СТЕ на ЕС при наличието на опростени условия за мониторинг за оценка на количеството на техните емисии. Ако емисиите на много малките инсталации надвишат това количество през която и да е календарна година, те ще бъдат включени отново в системата. Участващите държави могат също да добавят повече сектори и ПГ в СТЕ на ЕС.

Съгласно докладите по член 21, представени от участващите държави¹⁴ през 2018 г., през 2017 г. е имало общо 10 688 разрешени инсталации, в сравнение с 10 790 през 2016 г. и около 10 950 през 2015 г.

Както и през предходните години, горивата, изгорени в рамките на СТЕ на ЕС през 2017 г., продължават да са предимно изкопаеми. Все пак 28 държави съобщиха и за използване на биомаса (в сравнение с 29 през изминалата година) в 2 181 инсталации (20,4% от всички инсталации). За сравнение, през предходната година този брой е бил 2079 инсталации, които са представлявали 19 % от всички инсталации. Три държави (Лихтенщайн, Латвия и Малта) не съобщиха за използване на биомаса¹⁵. Емисиите от биомаса през 2017 г. са възлизали на около 145 млн. тона CO₂ (8 % от докладваните емисии по СТЕ), което е съвсем слабо увеличение от около 141 млн. тона CO₂ през 2016 г. (които тогава са също са били около 8 % от докладваните емисии по СТЕ). За 2017 г. само Швеция докладва за използването на биогорива за два оператора на въздухоплавателни средства (за 2016 г. и 2015 г., Германия и Швеция са докладвали за използване на такова гориво съответно за три и четири оператора на въздухоплавателни средства).

В рамките на категориите инсталации, определени въз основа на годишните емисии¹⁶, данните за 2017 г. показват че, както и през предходните години, 72 % от инсталациите са в категория А, почти 21 % — в категория Б и малко над 7 % — в категория В. 6110 инсталации са били докладвани като „инсталации с малки емисии“ (57% от общия брой).

Инсталации с горивни процеси, обхванати от СТЕ на ЕС, има във всички участващи държави, докато рафиниране на нефт, производство на стомана, цимент, вар, стъкло, керамика, целулоза и хартия има в повечето от тях. Що се отнася до дейностите по СТЕ на ЕС, включени допълнително в списъка на емисиите на парникови газове, различни от CO₂, издаването на разрешителни за първичен алуминий и перфлуоровъглероди (PFC) е докладвано в 12 държави (Германия, Франция, Гърция, Исландия, Италия, Нидерландия, Норвегия, Румъния, Швеция, Словения, Словакия и Обединеното кралство), а за производство на азотна киселина и N₂O — в 20 държави (всички, без Кипър, Дания, Естония, Испания, Ирландия, Исландия, Лихтенщайн,

¹⁴ При позоваването на докладите по член 21 понятието „участващи държави“ или просто „държави“ включва 28-те държави – членки на ЕС, плюс държавите от ЕИП (Исландия, Норвегия и Лихтенщайн).

¹⁵ Емисиите от биомаса са с нулеви ставки в СТЕ на ЕС, т.е. емисиите трябва да се докладват, но за тях не се отпускат квоти.

¹⁶ Емисиите на инсталациите от категория В са над 500 000 тона CO₂екв. годишно, емисиите на инсталациите от категория Б са между 500 000 и 50 000 тона CO₂екв. годишно и емисиите на инсталациите от категория А са под 50 000 тона CO₂екв. годишно. Освен това „инсталациите с малки емисии“ са подкатегория на категория А и отделят по-малко от 25 000 тона CO₂екв. годишно. Вж. Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията от 21 юни 2012 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 181, 12.7.2012 г., стр. 30

Люксембург, Латвия, Малта и Словения). Другите сектори с емисии на N₂O — производство на адипинова киселина и производство на глиоксал и глиоксилова киселина — са докладвани съответно в 3 (Германия, Франция, Италия) и 2 (Германия, Франция) държави. Само Норвегия е докладвала дейности за улавяне и съхранение на CO₂.

Седем държави (Испания, Франция, Хърватия, Исландия, Италия, Словения, Обединеното кралство) са използвали възможността да изключат от СТЕ на ЕС предприятията с малки емисии в съответствие с член 27 от Директивата за СТЕ на ЕС. Емисиите, изключени за 2017 г., са възлизали на около 2,85 млн. тона CO₂ (около 0,16% от общите верифицирани емисии).

Съгласно докладите по член 21, подадени през 2018 г., досега осем държави (Белгия, Дания, Франция, Хърватия, Унгария, Лихтенщайн, Литва, Нидерландия) са се възползвали от разпоредбата, предвидена в член 13 от Регламента за мониторинг и докладване (РМД),¹⁷ за да разрешат използването на опростени планове за мониторинг в случаите с нисък риск за стационарни инсталации. Само Нидерландия се е присъединила, считано от 2016 г. В случая с оператори на въздухоплавателни средства с малки емисии три държави докладваха за използване на тази разпоредба през 2017 г. (Белгия, Исландия и Полша).

През 2017 г., за 541 оператори на въздухоплавателни средства е докладвано, че имат план за мониторинг (в сравнение с 503 през 2016 г. и 524 през 2015 г.). 58% (316) от докладваните оператори бяха търговски, докато останалите 42% (225) бяха нетърговски¹⁸. Общо 280 (почти 52%) са квалифицирани като предприятия с малки емисии (в сравнение с 249 (50%) през 2016 г. и 274 (52%) през 2015 г.).

¹⁷ Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията от 21 юни 2012 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 181, 12.7.2012 г., стр. 30.

¹⁸ Пример за търговски оператор на въздухоплавателно средство е пътническа авиокомпания, предоставяща услуги на широката общественост. Пример за нетърговски оператор на въздухоплавателно средство е въздухоплавателно средство, което е частна собственост.

3.2 Регистър на ЕС и Дневник на ЕС за транзакциите (EUTL)

Регистърът на ЕС и Дневникът на ЕС за транзакциите (EUTL) проследяват собствеността на квотите за общи и авиационни емисии, като записват количествата по партидите и транзакциите между партидите. Работата и поддръжката им се осъществяват от Комисията, като в същото време националните администратори на регистри във всичките 31 участващи държави продължават да са лица за контакт за представителите на около 15 000 партии (дружества или физически лица). В Регистъра на ЕС се водят партидите за стационарните инсталации и операторите на въздухоплавателни средства, а EUTL автоматично проверява, записва и разрешава всички транзакции между партидите, което гарантира съответствие на всички прехвърляния с правилата на СТЕ на ЕС.

Данните, записани в Регистъра на ЕС и EUTL, са важен източник на информация за различните видове докладване по СТЕ, като например изчисляването на показателя за излишък на резерва за стабилност на пазара (вж. раздел 4.3) и докладването, извършвано от Европейската агенция по околната среда (ЕАОС). EUTL също осигурява прозрачност по отношение на СТЕ на ЕС, публикуване* на информация относно предоставянето на права и относно съответствието на стационарните инсталации и операторите на въздухоплавателни средства с разпоредбите на СТЕ.

* Информацията, публикувана от EUTL, може да бъде намерена на адрес: <http://ec.europa.eu/environment/ets/welcome.do?languageCode=bg>

През 2017 г. регистърът на ЕС и EUTL са били напълно действащи денонощно, седем дни в седмицата, в продължение на 365 дни, като е имало само незначителни прекъсвания поради извършването на технически актуализации, възлизали на общо около 17 часа.

През 2017 г. Комисията започна да преминава към по-модерна и сигурна хостинг платформа за Регистъра на ЕС и EUTL. Този преход приключи през юли 2018 г. Освен това Комисията, в съгласие с държавите членки, започна изпълнението на няколко изменения, насочени към подобряване на ефективността на работа с Регистъра на ЕС.

През февруари 2018 г., Регламентът за Регистъра на СТЕ на ЕС¹⁹ беше изменен, за да се приложат защитни мерки, които да запазят целостта на СТЕ на ЕС в областта на околната среда в случаите, когато правото на ЕС престава да се прилага за държава членка, която се отделя от ЕС.

4. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ПАЗАРА НА ВЪГЛЕРОДНИ ЕМИСИИ ПРЕЗ 2017 Г.

В настоящата глава се предоставя информация за аспекти, свързани с предлагането и търсенето на квоти в СТЕ на ЕС. В раздела за предлагането е включена информация по

¹⁹ Регламент (ЕС) 2018/208 на Комисията от 12 февруари 2018 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 389/2013 за създаване на Регистър на ЕС, ОВ L 39/3, 13.02.2018 г., стр. 3

въпросите за лимита, безплатното разпределение на квоти, програмата NER300, тържната продажба на квоти, дерогацията от задължението за предоставяне на квоти на електроенергийния сектор (член 10в), използването на международни кредити, и се съдържа глава относно схемите за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии.

В раздела за търсенето е предоставена информация за броя на проверените емисии и за методите за балансиране на предлагането и търсенето на квоти, като резерва за стабилност на пазара (MSR).

4.1. Предлагање: квоти, пуснати в обръщение

4.1.1. Лимит

Лимитът е абсолютното количество парникови газове, което може да бъде отделено от субекти, обхванати от системата, така че да се осигури изпълнение на целта за намаление на емисиите; той съответства на броя на квотите, пускани в обръщение през даден период на търгуване. Във фаза 3 се прилага общ лимит за ЕС, който заменя предишните системи на национални лимити.

Лимитът от 2013 г. за емисиите от стационарни инсталации бе определен на 2 084 301 856 квоти. Този лимит намалява всяка година с линеен коефициент на намаление, равен на 1,74 % от средното общо количество годишно издадени квоти през периода 2008—2012 г., което гарантира, че броят на квотите, които могат да бъдат използвани от стационарните инсталации, ще бъде с 21 % по-малък през 2020 г., отколкото през 2005 г.

Лимитът за сектора на въздухоплаването бе определен първоначално на 210 349 264 годишни квоти за авиационни емисии, което е с 5 % по-малко от средния годишен брой на авиационните емисии през периода 2004—2006 г. Той бе повишен със 116 524 авиационни квоти на 1 януари 2014 г., за да се даде възможност на Хърватия да се присъедини към СТЕ на ЕС. Този лимит трябваше да отрази законодателството от 2008 г.*, в което се определя, че всички полети от, до и в рамките на ЕИП следва да бъдат включени в СТЕ на ЕС. Обхватът на СТЕ на ЕС бе обаче временно ограничен до полети в рамките на ЕИП през периода 2013—2016 г. в подкрепа на разработването на глобална мярка от ИКАО, която да стабилизира емисиите от международното въздухоплаване на равнищата от 2020 г. Поради това броят на авиационните квоти, пуснати в обръщение през периода 2013—2014 г., беше значително по-нисък от първоначалния лимит. През 2017 г., до прилагането на глобалната мярка от ИКАО, обхватът за въздухоплаването в рамките на ЕИП беше продължен до 2023 г. (вж. раздел 5).

* Директива 2008/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел включване на авиационните дейности в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността

В таблица 1 са дадени числените данни за лимита за стационарните инсталации и броят на квотите за авиационни емисии, пускани ежегодно в обръщение²⁰ за всяка година през фаза 3 на СТЕ на ЕС.

Таблица 1: Лимити по СТЕ на ЕС през периода 2013—2020 г.

Година	Годишен лимит (инсталации)	Годишни квоти за авиационни емисии, пуснати в обръщение ²¹
2013 г.	2 084 301 856	32 455 296
2014 г.	2 046 037 610	41 866 834
2015 г.	2 007 773 364	50 669 024
2016 г.	1 969 509 118	38 879 316
2017 г.	1 931 244 873	38 711 651
2018 г.	1 892 980 627	38 703 971 ²²
2019 г.	1 854 716 381	
2020 г.	1 816 452 135	

²⁰ Броят на квотите за авиационни емисии, пуснати в обръщение след 2013 г., е резултат от прилагане на подход от долу нагоре, като се започне от безплатно разпределение (определено въз основа на критерии за дейността на операторите в рамките на ЕИП). Броят на квотите, предназначени за тръжна продажба, се определя след това въз основа на факта, че безплатното разпределение (включително специален резерв за по-късно разпределение на бързо развиващи се оператори на въздухоплавателни средства и нови участници) следва да бъде 85 %, а тръжната продажба — 15 % от общия брой.

²¹ Актуализираните стойности включват обмен на международни кредити, наред с безплатното предоставяне на квоти и продаваните на търг количества.

²² Включва информация от авиационния тържен календар за 2018 г.

4.1.2. Издадени квоти

4.1.2.1. Безплатно разпределение

Въпреки че във фаза 3 по СТЕ на ЕС тържната продажба е основният метод за разпределяне на квоти, значително количество квоти ще продължават да се разпределят безплатно. Прилагат се следните принципи:

- Производството на електроенергия вече не получава безплатни квоти;
- Безплатни квоти се разпределят в съответствие с правила, хармонизирани за целия ЕС;
- Безплатното разпределение се основава на показатели за ефективност, така че да се засилят стимулите за намаляване на емисиите на парникови газове и иновациите, и да се възнаградят най-ефективните инсталации;
- Установен е обхващащ целия ЕС резерв за нови участници (NER) за нови инсталации и инсталации със значително увеличен капацитет, който се равнява на 5 % от сумарното количество квоти за фаза 3.

Безплатните квоти се предоставят на промишлени инсталации с цел справяне с риска от изместване на въглеродни емисии (ситуация, в която предприятия прехвърлят производството си към трети държави с не толкова стриктни ограничения относно емисиите на парникови газове, което може да доведе до увеличаване на общото им количество емисии). Секторите и подсекторите, за които се смята, че са изложени на значителен риск от изместване на въглеродни емисии, са включени в списък за изместване на въглеродни емисии*. Въпреки че първоначално списъкът обхващаше периода 2015—2019 г., преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС удължи действието му до 2020 г.

В хода на фаза 3, около 43 % от общото количество налични квоти ще бъдат разпределени безплатно на промишлени предприятия и инсталации за производство на електроенергия, докато делът на квотите, предвидени за тържна продажба от държавите членки, възлиза на 57 %.

В първоначалния резерв за нови участници (NER), след изваждането на 300 милиона квоти за програмата NER300, е имало 480,2 милиона квоти. До юни 2018 г. 153,1 милиона квоти са били резервирани за 780 инсталации за целия период на фаза 3. Оставаният резерв за нови участници, възлизащ на 327,1 милиона квоти, може да се разпределя в бъдеще. Очаква се значителен брой от тези квоти да останат обаче неразпределени.

До юни 2018 г. безплатното предоставяне на квоти бе намалено с около 376 милиона квоти поради затваряне на инсталации или съответно намаление на производството

или на производствения капацитет, в сравнение с първоначалните стойности, използвани при изчислението на предоставените квоти за фаза 3.

Таблица 2: Брой квоти (в милиони), които са разпределени безплатно на промишлени предприятия през периода 2013—2018 г.²³

	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Безплатни квоти²⁴ (държавите от ЕС-28 + държавите от ЕАСТ, участващи в ЕИП)	903,0	874,8	847,6	821,3	796,2	771,9
Квоти, разпределени от резерва за нови участници (за инвестиции на зелено и за увеличения на капацитета)	11,5	14,7	17,8	20,3	20,7	20,0
Безплатни квоти, останали неразпределени поради затваряне на инсталации или поради промени в производството или производствения капацитет	40,2	58,6	70,0	66,1	68,9	72,2

Тъй като търсенето на безплатни квоти е надхвърлило наличните количества, разпределението за всички инсталации в обхвата на СТЕ на ЕС беше намалено със същия процент чрез прилагането на „междутраслов корекционен коефициент (CSCF)“²⁵. През януари 2017 г., Комисията преразглежда²⁶ първоначалните стойности на CSCF, вследствие на решение²⁷ на Съда на Европейския съюз.

²³ Числата включват данните от нотификациите от държавите членки, получени до юни 2018 г., и в тях може да настъпят значителни промени във връзка със следващи нотификации.

²⁴ Първоначални количества, преди намаленията, посочени по-долу в таблицата.

²⁵ Решение 2013/448/ЕС на Комисията, ОВ L 240, 7.9.2013 г., стр. 27.

²⁶ Решение 2017/126/ЕС на Комисията, ОВ L 19, 25.1.2017 г., стр. 93.

²⁷ Решение на Съда на ЕС от 28 април 2016 г. по съединени дела C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 и C-391/14 до C-393/14 Borealis Oriented Polyolefine GmbH и други/Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft и други, EU:C:2016:311.

4.1.2.1.1. Програма NER300

NER300 е широкомащабна програма за финансиране на иновационни нисковъглеродни демонстрационни проекти в областта на енергетиката. Целта на програмата е в рамките на ЕС да се демонстрират начини за улавяне и съхранение на CO₂ (CCS), което е безопасно за околната среда, и иновативни технологии за възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) в мащаб на стопанска реализация.

NER300 се финансира от осребряването на 300 милиона квоти за емисии от резерва за нови участници. Средствата бяха предоставени на проекти, избрани чрез два кръга от покани за представяне на предложения през декември 2012 г. и през юли 2014 г.

В резултат на двете покани за предложения, финансиране получи общо 38 проекта за ВЕИ и 1 проект за CCS в 20 държави — членки на ЕС, на обща стойност 2,1 млрд. евро. Шест от тях са в процес на изпълнение: проектите за енергия от биомаса — BEST в Италия и Verbiostraw в Германия, проектите за наземни вятърни инсталации Windpark Blaiken в Швеция и Windpark Handalm в Австрия, както и проектите за вятърни инсталации с морско разположение Veja Mate и Nordsee One в Германия.

По още 13 проекта бяха взети окончателни инвестиционни решения, докато 14 проекта бяха отменени. Единадесет проекта са в различни етапи на подготовка. Решението NER 300 беше изменено на 20 ноември 2017 г.,²⁸ за да позволи повторно инвестиране на освободените средства от отменените проекти по първата покана (487 млн. евро до този момент) в съществуващите финансови инструменти — InnovFin енергийни проекти за демонстрация и дълговия инструмент на Механизма за свързване на Европа, управлявани от Европейската инвестиционна банка.

Освободените средства от отменените проекти от втората покана (515 милиона евро до момента) ще бъдат добавени към средствата за Иновационния фонд (вж. глава 2.3 и допълнение 6).

Таблица 3: Проекти по програма NER300, получили финансиране по първата и втората покана за представяне на предложения²⁹

	I покана за представяне на предложения	II покана за представяне на предложения
Проекти в процес на подготовка	8	11
Проекти в процес на изпълнение	6	0

²⁸ Решение (ЕС) 2017/2172 на Комисията от 20 ноември 2017 г. за изменение на Решение № 2010/670/ЕС по отношение на използването на неизплатени приходи от първия кръг от покани за представяне на предложения.

²⁹ В съответствие с Решение 2010/670/ЕС на Комисията, за избраните по първата покана проекти, окончателни инвестиционни решения трябваше да бъдат взети до края на 2016 г., докато за проектите, избрани по втората покана, решенията трябваше да бъдат взети до края на юни 2018 г.

Оттеглени проекти	6	8
<i>Общо</i>	<i>20</i>	<i>19</i>

4.1.2.1.2. Компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии

В допълнение към безплатно разпределение на квоти за покриване на преките разходи за ограничаване на въглеродните емисии, държавите — членки на ЕС, могат да предоставят държавна помощ за компенсиране на някои промишлени сектори с интензивно използване на електроенергия за непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии, т.е. разходи, произтичащи от увеличените цени на електроенергията, поради факта, че производителите на електроенергия прехвърлят разходите за покупка на квоти към потребителите.

За да се гарантира хармонизирано прилагане на компенсирането на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии във всички държави членки и да се сведат до минимум нарушенията на конкуренцията на вътрешния пазар, Комисията прие Насоките за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС*, които са валидни до края на 2020 г. В насоките се определят, наред с другото, допустимите сектори и максималните суми за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии. Насоките позволяват само частични и намаляващи компенсации за допустимите разходи**, поради което се запазват стимулите за ефективност на производството на електроенергия и преминаване към „зелена“ електроенергия в съответствие с целите на ЕС за декарбонизация. Преразгледаната Директива за СТЕ позволява на държавите членки да продължат да предоставят компенсации за непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии във фаза 4, и добавя по-голяма прозрачност и по-добри разпоредби за докладване (вж. раздел 2.2). С оглед на новите разпоредби, Комисията започна преразглеждане на Насоките за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС за следващия период на търгуване (вж. допълнение 6 към приложението)

* Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2012 година, ОВ С 158, 5.6.2012 г., стр. 4

** Максималният дял от допустимите разходи намалява от 85 % за периода 2013—2015 г. до 80% за периода 2016—2018 г. и до 75 % за периода 2019—2020 г.

Към днешна дата Комисията е одобрила 12³⁰ схеми за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии в 11 държави членки. Последните

³⁰ Освен това бяха приети модификации по френската и испанската схема.

допълнения са валонската схема, която влезе в сила на 16.03.2018 г., и люксембургската схема, която получи разрешение за държавна помощ на 6 юли 2018 г.

Както е посочено в раздел 2.2, новите изисквания за прозрачност и докладване влязоха в сила през 2018 г. като част от преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС. В резултат на това, в срок от три месеца след края на всяка година държавите членки, които са въвели подобни финансови мерки, правят публично достояние в лесно достъпен формат общия размер на компенсацията, предоставена в полза на отраслите и подотраслите.

Обобщение на данните, публикувани от държавите членки за компенсациите, изплатени през 2017 г., е представено в таблица 4.

Таблица 4: Компенсации за непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии, изплатени от държавите членки през 2017 г.

Държава членка	Продължителност на схемата	Компенсации, изплатени през 2017 г. за непреки разходи, направени през 2016 г. (в млн. евро)	Брой бенефициери (инсталации)	Приходи от тържни продажби през 2016 г. (в млн. евро)	Процент от приходите от тържни продажби, изразходвани за компенсиране на непреки разходи
Обединеното кралство ³¹	2013—2020 г.	19 ³²	95	419	4,6%
Германия ³³	2013—2020 г.	289	902	846	34,1%
Белгия (Фландрия) ³⁴	2013—2020 г.	46,7	107	107	43,6%
Нидерландия ³⁵	2013—2020 г.	53,5	92	145,5	37%
Гърция ³⁶	2013—2020 г.	12,4	52	147	8,4%
Литва ³⁷	2014—2020 г.	1	1	21	4,8%
Словакия ³⁸	2014—2020 г.	10	5	65	15,4%

³¹ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/723181/Indirect_Cost_Compensation_EU_ETS_UK_Publication_2017_Revised.pdf

³² Въз основа на среден обменен курс EUR/GBP през 2017 г. в размер на 0.88723.

³³ https://www.strompreiskompensation.de/SPK/SharedDocs/news/SPK-Auswertungsbericht.html?__site=SPK

³⁴ https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/2018-08-13_rapportering_icl_2017_goedgekeurd_door_nkc_fr_en_nl.pdf

³⁵ <https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/subsidieregeling-indirecte-emissiekosten-ets>

³⁶ <http://www.lagie.gr/anakoinoseis/anakoinoseis/anakoinosi/article/1605/>

³⁷ <http://ukmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritvs/versloaplinka/pramone/valstybes-pagalba>

³⁸ http://www.envirofond.sk/_img/Prehlady/Dotacie/Dotacie_2017.pdf

Франция ³⁹	2015—2020 г.	140	296	231	60,0%
Финландия ⁴⁰	2016—2020 г.	38	55	71	40,0%
Испания ⁴¹	2013—2020 г.	84	136	365	23%

Общите компенсации за непреки разходи, изплатени от 10-те държави членки през 2017 г., са възлизали на около 694 милиона евро. Държавите членки, в които са въведени схеми за компенсиране, съставляват около 70 % от БВП на ЕС. Най-големите получатели на компенсации бяха съответно химическият сектор, секторът за цветни метали и секторът на черната металургия.

Една от разпоредбите за прозрачност в преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС определя, че държавите членки, които изразходват повече от 25 % от своите приходи от тържни продажби за компенсиране на непреки разходи през която и да е година, трябва да публикуват доклад, в който се посочват причините, поради които тази сума е надвишена. Следователно, съответните държави членки сравниха своите плащания по отношение на непреките разходи през 2017 г. с приходите от тържни продажби през календарната 2016 година.⁴² През 2017 г. Белгия (Фландрия), Финландия, Франция, Германия и Нидерландия са превишили прага от 25 % и са представили съответния доклад.

4.1.2.2. Тръжна продажба на квоти

От началото на фаза 3 на СТЕ на ЕС тържната продажба на квоти на първичния пазар е основният начин за предоставяне на квоти. Първичните търгове се уреждат от Регламента за тържната продажба*, който определя графика, управлението и други аспекти, свързани с провеждането на търговете, с цел да се гарантира открит, прозрачен, хармонизиран и недискриминационен процес.

* Регламент (ЕС) № 1031/2010 на Комисията от 12 ноември 2010 г. относно графика, управлението и други аспекти на търга на квоти за емисии на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността, ОВ L 302, 18.11.2010 г., стр. 1.

През 2017 г. Регламентът за тържната продажба беше изменен, с цел ICE Future Europe (ICE) да бъде вписана повторно като тържна платформа за Обединеното кралство, считано от 10 ноември 2017 г. Изменението обхваща и разпоредбите, необходими за

³⁹ <https://www.ecologique-solidaire.gouv.fr/sites/default/files/Informations%20sur%20la%20compensation%20des%20coûts%20indirects%20en%20France.pdf>

⁴⁰ <https://tem.fi/documents/1410877/2414868/Päästökauppadirektiivin+mukaiset+tiedot+2017+maksetusta+kompensaatiotuesta/86ca7fc7-04f7-446b-843d-c4c6fb861386/Päästökauppadirektiivin+mukaiset+tiedot+2017+maksetusta+kompensaatiotuesta.pdf>

⁴¹ <http://www.mincotur.gob.es/PortalAyudas/emisionesCO2/concesion/2017/Paginas/Resolucion.aspx> и <http://www.mincotur.gob.es/PortalAyudas/emisionesCO2/concesion/2017/Paginas/PropComplementaria.aspx>

⁴² Причината за съпоставка между плащанията през 2017 г. и приходите от тържни продажби през 2016 г. е, че плащанията от 2017 г. съставляват компенсация за непреките разходи на потребителите за електроенергия през календарната 2016 година.

бъдещото прилагане на резерва за стабилност на пазара (MSR). Регламентът за тържната продажба е в процес на изменение, с цел повторно включване на EEX като тържна платформа за Германия и за да се позволи разпределянето чрез търг на първите 50 милиона квоти за Иновационния фонд, взети от резерва за стабилност на пазара през 2020 г.

Търговете през отчетния период са провеждани посредством следните тържни платформи:

- European Energy Exchange AG (EEX), действаща като обща тържна платформа за 25-те държави членки, които участват в процедура за съвместно възлагане, и Полша, която се възползва от възможността да не участва в процедурата за съвместно възлагане, но все още не е избрала отделна тържна платформа. Считано от 5 септември 2016 г., EEX провежда търговете в качеството си на втората обща тържна платформа, определена на 13 юли 2016 г.;
- EEX, действаща като алтернативна тържна платформа за Германия;
- ICE, действаща като алтернативна тържна платформа за Обединеното кралство;

Исландия, Лихтенщайн и Норвегия все още не са започнали да продават квоти. Работата продължава, за да се позволи тържната продажба на тези квоти на общата тържна платформа.

През 2017 г. EEX, действаща от името на 27-те държави членки, е продала 89 % от общото количество квоти, а ICE е продала 11 % от общото количество от името на Обединеното кралство. До 30 юни 2018 г. бяха проведени над 1270 търга.

В таблица 5 е даден преглед на обемите на квотите,⁴³ предназначени за тържна продажба от EEX и ICE, до 30 юни 2018 г., включително ранните търгове⁴⁴ на общите квоти.

Таблица 5: Общо количество квоти по фаза 3, продадени през периода 2012—2018 г.

Година	Общи квоти	Квоти за авиационни емисии
2012 г.	89 701 500	2 500 000
2013 г.	808 146 500	0
2014 г.	528 399 500	9 278 000

⁴³ Обемите на общите квоти бяха определени, като се вземе под внимание Решение № 1359/2013/ЕС. Обемите на квотите за авиационни емисии бяха определени, като се вземе под внимание Решение № 377/2013/ЕС и Регламент (ЕС) № 421/2014.

⁴⁴ През 2012 г. бяха проведени ранни търгове на квоти по фаза 3 с оглед на широко разпространената търговска практика в електроенергийния сектор за форуърдна продажба на електроенергия и съответно купуване на необходимите входящи стоки (включително квоти) при продажбата на продукта.

2015 г.	632 725 500	16 390 500
2016 г.	715 289 500	5 997 500
2017 г.	951 195 500	4 730 500
2018 г. (до 30 юни 2018 г.)	482 921 500	1 930 000

Търговете обикновено са протичали гладко и тържните клирингови цени са били общо взето близки до цените на вторичния пазар.

Между януари 2017 г. и юни 2018 г. бяха отменени четири търга, дължащо се на недостигане на цената, определена от резерва, или на това, че общият предлаган обем е останал под обема, обявен за продажба. Заедно с тези четири, от над 1270 търга, проведени от 2012 г. насетне, бяха отменени общо девет. В допълнение 2 е даден преглед на тържните клирингови цени, броя на участниците и коефициента на покритие за търговете на общи квоти за периода от 2013 г. до 30 юни 2018 г. Тържните платформи публикуват своевременно подробни резултати от всеки търг в специално предназначени за целта уебсайтове. Допълнителна информация за изпълнението на търговете, включително относно участието, коефициентите на покритие и цените, може да бъде намерена в докладите на държавите членки, публикувани на уебсайта на Комисията⁴⁵.

Общите приходи, генерирани от държавите членки от търговете, проведени от 2012 г. до 30 юни 2018 г., надхвърлиха 26 млрд. евро (само през 2017 г. генерираните общи приходи възлизаха на 5,6 млрд. евро). В Директивата за СТЕ на ЕС е посочено, че поне 50 % от приходите от тържните продажби на квоти за емисии, включително всички приходи, генерирани от разпределянето на квоти за целите на солидарността и растежа, следва да бъдат използвани от държавите членки за цели, свързани с климата и енергетиката. Според информацията, предоставена на Комисията, държавите членки са изразходвали или са планирали да изразходват през 2017 г. около 80 % от тези приходи за определени цели, свързани с климата и енергетиката⁴⁶.

⁴⁵ http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning/documentation_en.htm

⁴⁶ Повече информация за използването от държавите членки на приходите от тържните продажби може да се намери в Доклада за напредъка на действията в областта на климата за 2018 г.: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/BG/COM-2018-716-F1-BG-MAIN-PART-1.PDF>

4.1.2.3. Дерогация от задължението за предоставяне на квоти на електроенергийния сектор

В член 10в от Директивата за СТЕ на ЕС е предвидена дерогация от общото правило за тръжна продажба, за да се подкрепят инвестициите в модернизацията на електроенергийния сектор в някои държави членки на ЕС с нисък доход. Тази дерогация се използва от осем от десетте държави членки*, отговарящи на съответните условия, като те предоставят известен брой безплатни квоти на производители на електроенергия в замяна на осъществяването на съответни инвестиции.

Безплатните квоти по член 10в се изваждат от количеството квоти, които съответната държава членка би предоставила иначе чрез тръжна продажба. В зависимост от националните разпоредби за прилагане на дерогацията, производителите на електроенергия могат да получават безплатни квоти на еквивалентна стойност на инвестициите, които правят от своите национални инвестиционни планове, или на еквивалентна стойност на плащанията им в национален фонд, служещ за финансиране на такива инвестиции. Тъй като безплатното разпределяне на квоти на производителите на електроенергия съгласно член 10в от Директивата за СТЕ по принцип би включвало държавна помощ, националните схеми за прилагане на дерогацията по член 10в са били разрешени съгласно правилата за държавна помощ и са предмет на изискванията на Насоките за държавни помощи.**

Преходното безплатно разпределение на квоти съгласно член 10в ще продължи и в следващия период на търгуване, но с по-строги разпоредби за прозрачност и възможност за отговарящите на условията държави членки да използват всички или част от своите квоти по член 10в за подпомагане на инвестициите в рамките на Модернизационния фонд (вж. раздел 2.3).

*На условията за ползване на дерогацията отговарят България, Кипър, Чешката република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша и Румъния. Малта и Латвия са взели решение да не ползват тази дерогация.

** Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2012 година, ОВ С 158, 5.6.2012 г., стр. 4

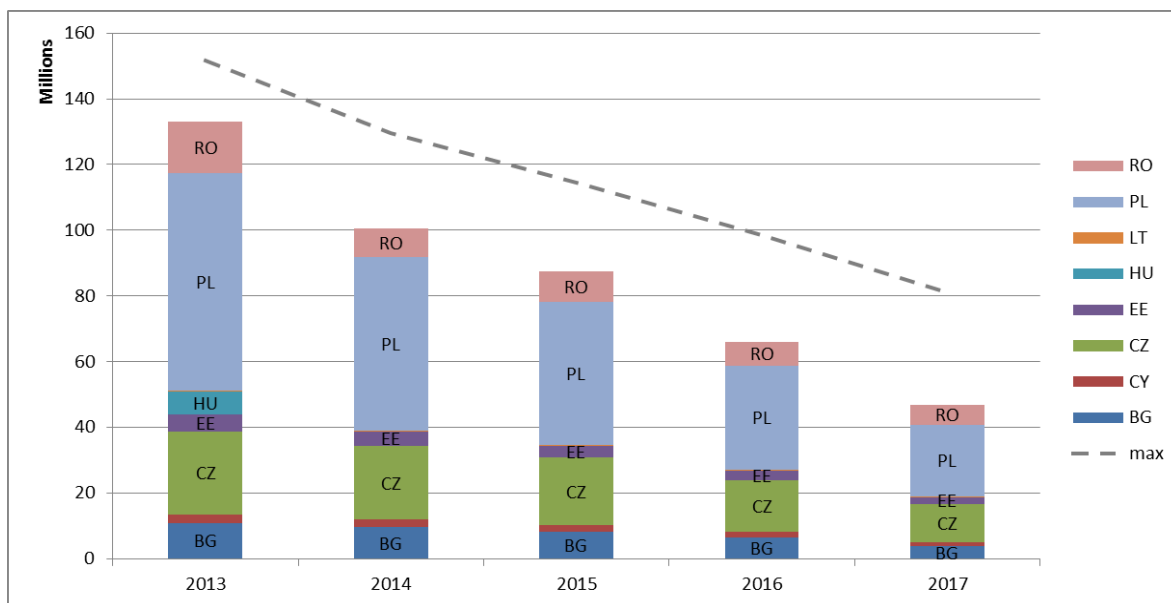
Броят на квотите, предоставени безплатно на производители на електроенергия през 2017 г., е посочен в таблица 1, допълнение 1 към приложението, докато максималният брой квоти по години е посочен в таблица 2 от допълнение 1.

Общата стойност на отчетената за периода 2009—2017 г. инвестиционна подкрепа възлиза приблизително на 11,3 млрд. евро. Около 80 % от тази сума са били предназначени за подобряване и реконструиране на инфраструктурата, а останалите инвестиции са в чисти технологии или в диверсифициране на предлагането.

Неразпределените квоти могат да бъдат продадени или, съгласно разпоредбите на преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС, могат да бъдат разпределени за периода 2021—2030 г. за инвестиции, избрани чрез състезателната тръжна процедура по

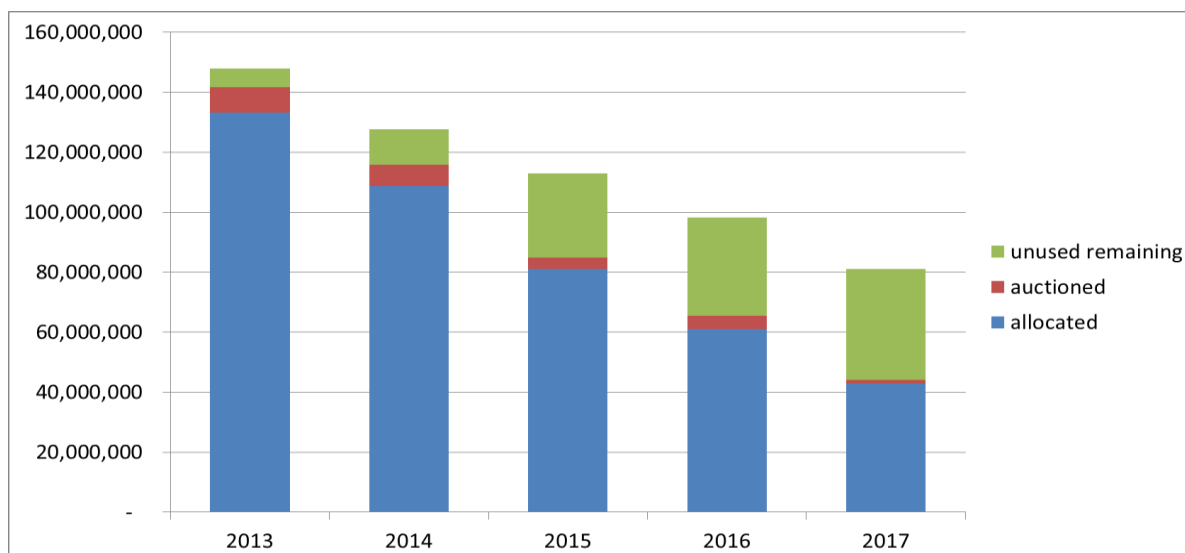
член 10в (вж. раздел 2.3). На фигура 2 е показан броят на квотите, които са били разпределени през периода 2013—2017 г.

Фигура 2: Квоти, предоставени безплатно съгласно член 10в

На фигура 3 за квоти съгласно член 10в е показан обемът, в който те са били предоставени, добавени към квотите за тръжна продажба или остават неизползвани (нито предоставени, нито добавени към квотите за тръжна продажба). Така например 113 милиона квоти, които са приспаднати от дела на Полша за квоти, предназначени за тръжна продажба през периода 2013—2017 г. за целите на член 10в, все още не са предоставени, нито са добавени към квотите за тръжна продажба.

Фигура 3: Разпределение на квотите (разпределени, продадени на търг, останали неизползвани)

	Разпределени квоти
	Продадени квоти
	Останали неизползвани квоти

В таблица 6 е даден броят на квотите по член 10в за годините до 2017 г., които са били продадени на търг през периода 2013—2017 г., както и броят на останалите неизползвани квоти. В последната колона на таблицата е посочено колко квоти до момента могат да бъдат прехвърлени и предоставени през периода 2021—2030 г. за инвестиции, избрани чрез състезателни тържни процедури.

Таблица 6: Третиране на неизползваните квоти по член 10в през периода 2013—2017 г.

Държава членка	Брой на квотите по 10в, които са били продадени на търг (в милиони)	Брой на останалите неизползвани квоти ⁴⁷ (в милиони)
България	7,8	1,1
Кипър	0,0	0,0
Чешката република	0,2	0,2
Естония	0,3	0,4
Унгария	0	0,9
Литва	0,7	0,4
Полша	0,0	113,3
Румъния	12,4	4,4
Общо	21,4	119,6

4.1.3. Международни кредити

Участниците в СТЕ на ЕС могат да използват международни кредити от Механизма за чисто развитие (МЧР) и Съвместното изпълнение (JI) на Протокола от Киото за изпълнение на част от техните задължения съгласно СТЕ на ЕС до 2020 г.^{*} Тези кредити са финансови инструменти, които представляват един тон CO₂, който е отстранен от атмосферата или чието изпускане е избегнато в резултат на проект за намаляване на емисиите. Във фаза 3 кредитите вече не се връщат пряко, а вместо това могат да бъдат заменени срещу квоти за емисии по всяко време в рамките на календарната година.

За използването на кредити от участници в СТЕ на ЕС се прилагат редица стандарти по отношение на качеството: кредити не се приемат от проекти за ядрена енергия и проекти за залесяване и възстановяване на гори, а новите проекти, регистрирани след 2012 г., трябва да бъдат в най-слабо развитите държави. Предвидени са и максимално допустими кредитни равнища, които могат да се използват от оператори на стационарни инсталации и на въздухоплавателни средства^{**}.

Съгласно разпоредбите на преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС, международните кредити вече няма да се използват за спазване на изискванията по СТЕ на ЕС през следващия период на търгуване.

^{*} Проектите МЧР и проектите JI генерират кредити за намалени емисии по Протокола от Киото: съответно сертифицирани единици редуцирани емисии (СЕРЕ) и единици редуцирани емисии (ЕРЕ). Регламент (ЕС) № 389/2013 на Комисията определя, че ЕРЕ, издадени от трети държави, които нямат правно обвързващи количествени цели по отношение на емисиите за периода 2013—2020 г., определени в рамките на Изменението от Доха на Протокола от Киото, или които не са депозирали документ за ратификация на такова изменение, следва да се водят в Регистъра на ЕС, само ако са сертифицирани, че се отнасят до намаления на емисии, верифицирани като осъществени преди 2013 г.

^{**}Регламент (ЕС) № 1123/2013 на Комисията от 8 ноември 2013 г. за определяне на права за международни кредити съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 299, 9.11.2013 г., стр. 32.

Въпреки че точното количество на правата за кредити през фаза 2 и фаза 3 (2008—2020 г.) ще зависи отчасти от количествата на бъдещите верифицирани емисии, пазарните анализатори прогнозират, че то ще възлезе на около 1,6 милиарда кредита. Към 30 юни 2018 г. общият брой на използваните или обменените международни кредити възлиза на 1,49 милиарда, което представлява над 90 % от прогнозната стойност на допустимия максимум.

За пълен преглед на международния обмен на кредити, вж. допълнение 3 към приложението.

4.2. Търсене: извадени от обръщение квоти

През 2017 г. емисиите от инсталации, участващи в СТЕ на ЕС, са се увеличили леко с 0,18% спрямо 2016 г. съгласно вписаната в регистъра на ЕС информация. Въпреки че лекото увеличение прекъсва низходящата тенденция при емисиите от началото на фаза 3 през 2013 г., то може да се обясни с ръст на реалния БВП от 2,4 %, който е по-висок, отколкото през която и да е година от началото на настоящия период на търгуване.

Таблица 7: Верифицирани емисии (в милиони тонове CO₂ еквивалент)

Година	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Верифицирани общи емисии	1904	1867	1908	1814	1803	1751	1754
Изменение спрямо година x-1	-1,8%	-2%	2,2%	-4,9%	-0,6%	-2,9%	0,2%
Верифицирани емисии от електроенергийния сектор	1.155	1.153	1.101	1.011	1.005	957	949
Изменение спрямо година x-1		-0,2%	-4,5%	-8,1%	-0,6%	-4,8%	-0,8%

Верифицирани емисии от промишлени инсталации	749	714	807	803	798	794	805
Изменение спрямо година x-1		-4,7%	13,1%	-0,6%	-0,6%	-0,5%	1,4%
Темп на растеж на реалния БВП⁴⁸ за ЕС- 28	1,7%	-0,5%	0,2%	1,7%	2,2%	1,9%	2,4%

Данни за БВП, както са докладвани, на следния адрес:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

(справка от юли 2018 г.). Верифицираните авиационни емисии са докладвани отделно в точка 5.

От таблицата е видно, че увеличението на емисиите се дължи основно на промишлеността, докато емисиите от електроенергийния сектор са намалели леко.

През 2017 г. броят на доброволно отменените квоти възлиза на 84 827. До края на юни 2018 г. е регистрирана доброволната отмяна на общо 300 181 квоти.

4.3. Постигане на баланс между предлагането и търсенето

В началото на фаза 3 през 2013 г., СТЕ на ЕС се е характеризирала с голям структурен дисбаланс между търсенето и предлагането на квоти, равняващ се на 2,1 милиарда квоти. Излишъкът намалява постепенно през текущия период на търгуване, остава стабилен през 2014 г. и спада значително до 1,78 милиарда квоти през 2015 г., 1,69 милиарда квоти през 2016 г. и 1,65 милиарда квоти през 2017 г. Това води до цялостно намаление от почти половин милиард за период от три години. Намалението отразява въздействието на мярката за отлагане,⁴⁹ прилагана през периода 2014—2016 г., което се балансира частично от намаляването на емисиите в периода от 2013 г. до 2016 г.

Фигура 4 показва развитието на излишъка на европейския пазар на въглеродни емисии до края на 2017 г.

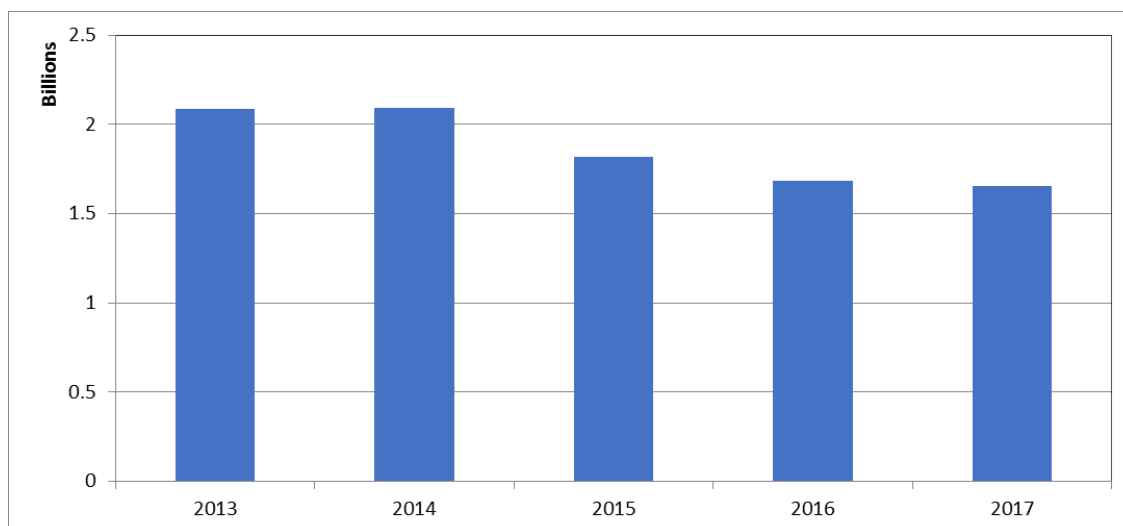
Фигура 4: Развитие на излишъка на европейския пазар на въглеродни емисии през периода 2013—2017 г.

⁴⁸ Данни за БВП, както са докладвани, на следния адрес:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

(според справка от юли 2018 г.)

⁴⁹ Решение № 1359/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед уточняване на разпоредбите относно графика на търговете за квоти за емисии на парникови газове, ОВ L 343, 19.12.2013 г., стр. 1.

С цел справяне със структурния дисбаланс между предлагането и търсенето на квоти, през 2015 г. бе създаден резерв за стабилност на пазара (MSR),⁵⁰ с чиято помощ да се направи по-гъвкаво тържното предлагане на квоти за емисии. MSR ще започне да действа през 2019 г.

⁵⁰ Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2015 г. относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара към схемата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове и за изменение на Директива 2003/87/ЕО, ОВ L 264, 9.10.2015 г., стр. 1.

Ключово понятие във връзка с функционирането на MSR е общият брой квоти в обръщение (ОБКО). В резерва се добавят квоти, ако ОБКО е над предварително определен горен праг (833 милиона квоти), и съответно от резерва се освобождават квоти, ако този брой е под предварително определен долен праг (под 400 милиона квоти)*. По този начин MSR поема или освобождава квоти, когато общият брой на квотите в обръщение е извън предварително определени граници. Отложените и т.нар. неразпределени** квоти също ще бъдат включени в резерва.

Общият брой квоти в обръщение, който има значение за определянето на вкарването и изкарването на квоти във и от MSR, се изчислява въз основа на следната формула:

$$\text{ОБКО} = \text{Предлагане} - (\text{Търсене} + \text{квоти в MSR})$$

Елементите на търсенето и предлагането, използвани във формулата, са описани подробно в таблица 1 в допълнение 4 към приложението.

*Или когато мерките се приемат съгласно член 29а от Директивата за СТЕ на ЕС

**Неразпределени са квотите, които не са разпределени съгласно член 10а, параграф 7 от Директивата за СТЕ на ЕС, т.е. квоти, които остават в резерва за нови участници, и такива, които произтичат от прилагането на член 10а, параграфи 19 и 20, т.е. квоти, предвидени за безплатно предоставяне за инсталации, но останали неразпределени поради (частично) прекратяване на работата или значително намаляване на капацитета. На практика „неразпределените“ квоти, получени от прилагането на съответния коефициент за изместване на въглеродни емисии към сектори, които не са включени в списъка във връзка с риска от изместване на въглеродни емисии през текущия период, както и всички квоти, които не са разпределени съгласно член 10в от Директивата за СТЕ, не са предвидени да бъдат въведени в резерва за стабилност на пазара по член 1, параграф 3 от Решение (ЕС) 2015/1814. Поради това тези квоти не са обхванати (вж. стр. 225 от Оценката на въздействието (SWD(2015) 135 final), придружаваща предложението за преразглеждане на Директивата за СТЕ на ЕС във фаза 4.

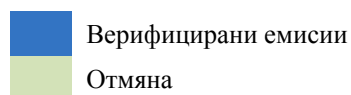
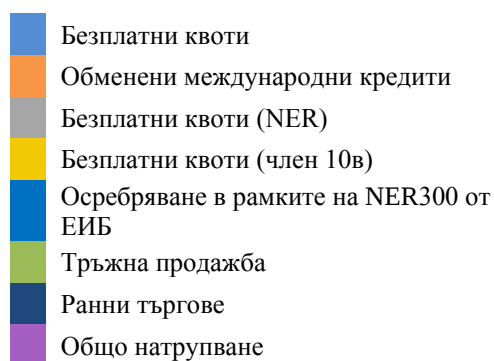
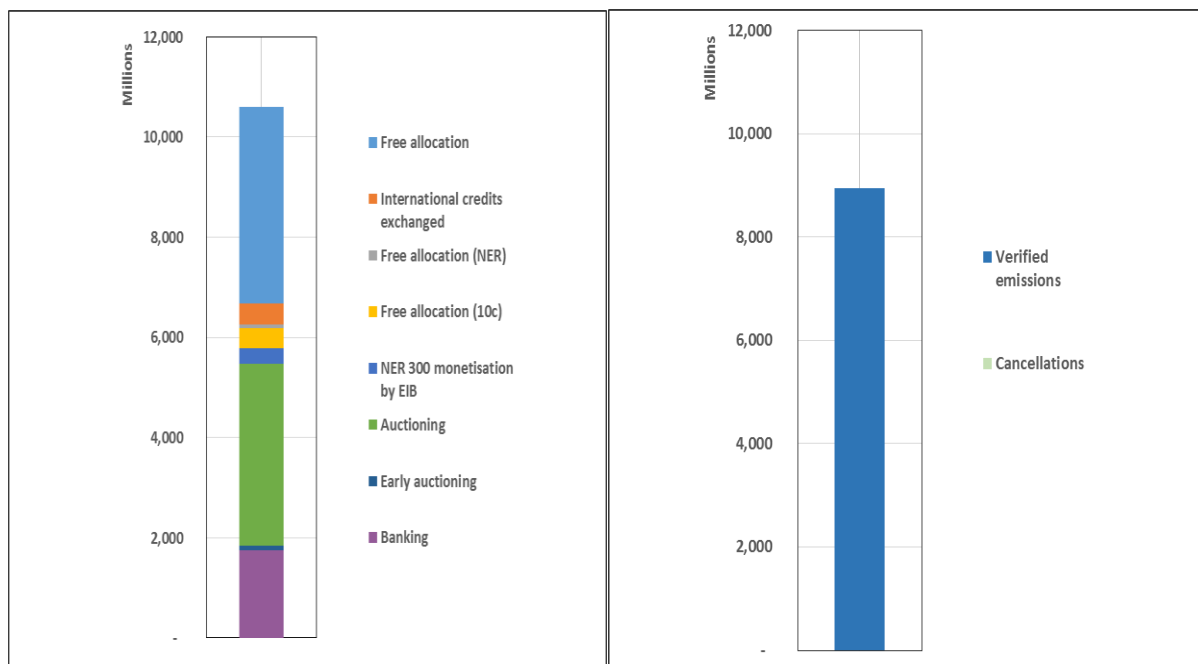
Докладът за пазара на въглеродни емисии дава възможност за консолидиране на данните за предлагането и търсенето, които се публикуват в съответствие с графика на задълженията за докладване, произтичащи от Директивата за СТЕ на ЕС и разпоредбите за нейното прилагане. Този график, съответните данни и техният времеви обхват са представени в таблица 2 в допълнение 4 към приложението. На фигура 5 е представен съставът на предлагането и търсенето през 2017 г. Съответните данни също са публикувани като част от съобщението за общия брой квоти в обръщение (ОБКО) за целите на MSR⁵¹.

⁵¹ C(2018) 2801 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf

Фигура 5: Състав на кумулативното предлагане и търсене до края на 2017 г.

Предлагане (кумулятивно, милиони)

Търсене (кумулятивно, милиони)

В подготовка за старта на функционирането на MSR през 2019 г., считано от средата на месец май 2017 г.⁵² Комисията редовно публикува ОБКО за предходната година. ОБКО бе публикуван за втори път през май 2018 г., като размерът му възлизаше на 1 654 574

⁵² C(2017) 3228 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2017_3228_en.pdf

598 квоти⁵³. Публикацията от 2018 г. за първи път ще доведе до вкарване на квоти в MSR, като намали тържно търгуваните количества през първите 8 месеца на 2019 г.

Преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС прави две важни промени по отношение на функционирането на резерва за стабилност на пазара (вж. също раздел 2.1). На първо място, делът на ОБКО, който следва да бъде вкаран в резерва за периода 2019—2023 г., е удвоен — от 12 % на 24 %. Това увеличава значително темповете на намаляване на излишъка. Второ, считано от 2023 г., държаните в MSR квоти, които надхвърлят тържно търгуваните количества от предходната година, повече няма да бъдат валидни.

По този начин, въз основа на ОБКО от 2018 г. и преразгледаното законодателство, тържно търгуваните количества за 2019 г. ще бъдат намалени с близо 265 милиона квоти през първите 8 месеца на 2019 г., което съответства на 16 % от излишъка. В резултат на това през първите осем месеца на 2019 г. около 40 % по-малко квоти ще бъдат продадени на търг, в сравнение със същия период през 2018 г. Въз основа на тържно търгуваните количества за 2019 г., допълнение 7 предоставя информация за вноските на държавите членки към MSR за периода от януари до август 2019 г.

5. ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ

Секторът на въздухоплаването е част от СТЕ на ЕС от 2012 г. насам. Първоначалното законодателство е обхващало всички полети до Европейското икономическо пространство (ЕИП) и от него. ЕС обаче ограничи задълженията за периода 2012—2016 г. до полети в рамките на ЕИП в подкрепа на разработването от Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) на глобална мярка за намаляване на авиационните емисии.

През октомври 2016 г., събранието на ИКАО одобри резолюция за схема за компенсиране и намаляване на емисиите на въглероден диоксид в международното въздухоплаване (CORSIA), която да започне да се изпълнява през 2021 г. CORSIA е замислена като схема за компенсиране на въглеродните емисии с цел стабилизиране на емисиите от международното въздухоплаване на нивата от 2020 г. С оглед на този резултат, Директивата за СТЕ на ЕС бе изменена през 2017 г. с цел удължаване на обхвата за въздухоплаването в рамките на ЕИП до 2023 г.

В очакване на приемането от ИКАО на съответните инструменти по CORSIA и последващите решения на ЕС относно евентуалното прилагане на CORSIA в ЕС, както и за осигуряване на непрекъснатост на международния процес, ЕС реши през 2017 г. да удължи съществуващата дерогация от задълженията по СТЕ на ЕС за полети до и от трети държави до 31 декември 2023 г. при условие за преразглеждане.⁵⁴ Така

⁵³ C(2018) 2801 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf

⁵⁴ Регламент (ЕС) 2017/2392 на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2017 година за изменение на Директива 2003/87/ЕО с цел запазване на сегашните ограничения на обхвата за

настоящият обхват в рамките на ЕИП се запазва до 2023 г. След това, при липса на преразглеждане, той ще се върне към първоначалния „пълнен обхват“.

Освен това, в преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС се предвижда, че Европейската комисия следва да докладва пред Европейския парламент и пред Съвета относно начините за въвеждане на CORSIA в правото на ЕС посредством преразглеждане на Директивата. Тя също така предвижда прилагането на линейния коефициент за намаление от 2,2 % към квотите за авиационни емисии от 2021 г. нататък.

През 2017 г. бяха издадени квоти в съответствие с обхвата в рамките на ЕИП. Количеството на безплатните квоти възлезе на малко повече от 33,1 милиона квоти. В това число се включват безплатно предоставените квоти (малко над 32,0 милиона квоти) и почти 1,1 милиона безплатни квоти, разпределени от специалния резерв за нови участници и бързо развиващи се оператори. Квотите от този резерв се удвояват през периода 2017—2020 г., тъй като те се отнасят до целия период 2013—2020 г.

По отношение на измененията на авиационните емисии, верифицираните емисии продължиха да се увеличават и възлязоха на 64,2 милиона тона CO₂ през 2017 г. — ръст от 4,5% спрямо 2016 г.

Количеството на квотите, продадени на търг от януари до декември 2017 г., беше около 4,7 милиона квоти.

В таблица 8 е дадено обобщение на верифицираните емисии, безплатното предоставяне и обема на тръжните продажби за сектора на въздухоплаването от началото на фаза 3.

Таблица 8: Верифицирани емисии и разпределение в сектора на въздухоплаването

Година	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Верифицирани емисии (в милиони тонове CO₂)	53,5	54,8	57,1	61,5	64,2	
Изменение на верифицираните емисии спрямо година x-1		2,5%	4,1%	7,6%	4,5%	

Безплатни квоти (държавите от ЕС-28 + държавите от ЕАСТ, участващи в ЕИП, в милиони квоти)⁵⁵	32,5	32,4	32,2	32,0	32,0	
Безплатни квоти от специалния резерв за нови участници и бързо развиващи се оператори (в милиони квоти)	0	0	0	0	1,1	1,1
Обеми на квотите, предназначени за тръжна продажба (в милиони)	0	9,3	16,4	5,9	4,7	1,9 ⁵⁶

Обемите на авиационните квоти, предназначени за тръжна продажба през периода 2013—2015 г., отразяват решението на съзаконодателя от 2013 г. за „спиране на часовника“⁵⁷ и ограничаване на задълженията във връзка с изменението на климата само до полети в рамките на ЕИП. Спазването на тези изисквания за сектора на въздухоплаването беше отложено за 2012 г. и 2013 г. Поради това отложените обеми за 2012 г. бяха продадени на търг през 2014 г., а между януари и април 2015 г. бяха спазени изискванията за авиационните емисии от 2013 г. и 2014 г.

⁵⁵ Тези цифри не отчитат закриване на оператори на въздухоплавателни средства.

⁵⁶ До края на юни 2018 г.

⁵⁷ Решение № 377/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2013 г. за временна дерогация от Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността, текст от значение за ЕИП, ОВ L 113, 25.4.2013 г., стр. 1.

6. НАДЗОР НА ПАЗАРА

Съгласно новата Директива относно пазарите на финансови инструменти* (MiFID2) квотите за емисии се класифицират като финансови инструменти считано от 3 януари 2018 г. Това означава, че правилата, които се отнасят за традиционните финансови пазари (включващи търговията с деривати на въглеродни емисии на водещи платформи или извънборсовата търговия), се прилагат и за спот сегмента на вторичния пазар на въглеродни емисии (транзакции с квоти за емисии за непосредствено предлагане на вторичния пазар). Така този сегмент се поставя наравно с пазара на деривати по отношение на изискванията за прозрачност, защита на инвеститорите и почтеност. Регламентът за тръжната продажба продължава да се прилага по отношение на надзора на първичния пазар, извън въпросите, свързани с пазарната злоупотреба.

По силата на препратки към определенията за финансовите инструменти в MiFID2 се прилагат и други части на нормативната уредба в областта на финансовите пазари. Това се отнася по-специално за Регламента относно пазарната злоупотреба (MAR)**, който обхваща транзакциите и поведението във връзка с квоти за емисии както на първичния, така и на вторичния пазар. По подобен начин препратка към MiFID2 в Директивата относно борбата с изпирането на пари*** ще задейства задължителното прилагане на комплексни проверки от страна на лицензираните по MiFID2 търговци на въглеродни емисии на техните клиенти на вторичния спот пазар на квоти за емисии. ****

* Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС

** Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията

*** Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията

**** Комплексните проверки вече са задължителни на първичния пазар и на вторичния пазар на деривати върху квоти за емисии.

В приетите през 2014 г. пакет MiFID2 и Регламент относно пазарната злоупотреба се предвижда известно приспособяване на общия режим към спецификата на пазара на въглеродни емисии (вж. доклада за пазара на въглеродни емисии през 2015 г.)⁵⁸.

Няколко мерки за регулиране на подробни аспекти на разпоредбите съгласно MiFID2⁵⁹ и Регламента относно пазарната злоупотреба⁶⁰ бяха приети през периода 2016—2018 г.

⁵⁸ COM(2015) 576 final,
https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/strategies/progress/docs/com_2015_576_annex_1_cover_en.pdf

6.1. Правно естество и данъчно третиране на квотите за емисии

Правното естество и данъчното третиране на квотите за емисии са различни в отделните държави, тъй като тези два аспекта не са определени в Директивата за СТЕ. Държавите се задължават да докладват ежегодно за своите национални режими, свързани с правното естество и данъчното третиране на квотите, като част от докладите си по член 21. Независимо от липсата на хармонизация, през последното десетилетие се разви зрял и високо ликвиден пазар. В настоящата регулаторна рамка са предвидени необходимите правни основи за прозрачен и ликвиден пазар на въглеродни емисии, като същевременно се гарантират стабилността и целостта на пазара.

Правното естество на квотите в различните държави варира от финансови инструменти и нематериални активи до права на собственост и стоки. Съгласно докладите по член 21, подадени през 2018 г., поне пет участващи държави (Германия, Ирландия, Италия, Норвегия, Швеция) са докладвали, че са въвели или възнамеряват да въведат промени в националното законодателство, най-вече относно прилагането на MiFID2⁶¹.

Що се отнася до данъчното третиране на квотите, само три държави докладват, че квотите за емисии се облагат с данък върху добавената стойност (ДДС). За сметка на това в повечето участващи държави (всички, с изключение на Кипър, Естония, Исландия и Лихтенщайн) ДДС се дължи върху транзакциите с квоти за емисии на вторичния пазар.

Повечето държави съобщават, че прилагат механизма за обратно начисляване по отношение на вътрешните транзакции с квоти за емисии. Дерогацията за обратно начисляване прехвърля отговорността за плащането на транзакция с ДДС от продавача върху купувача на стоката или услугата и представлява ефективна защита срещу измами с ДДС. През ноември 2018 г. Съветът прие изменение⁶² на Директива 2006/112/ЕО (Директивата за ДДС) с цел да се удължи срокът на прилагане на дерогацията от края на 2018 г. до 30 юни 2022 г.. Държавите членки се насърчават да

⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/law/markets-financial-instruments-mifid-ii-directive-2014-65-eu/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en

⁶⁰ https://ec.europa.eu/info/law/market-abuse-regulation-eu-no-596-2014/amending-and-supplementary-acts/implementing-and-delegated-acts_en

⁶¹ Класифицирането на квотите за емисии като финансови инструменти на равнището на ЕС съгласно MiFID2 не налага автоматично правно (пре)класифициране на квотите съгласно националното право, тъй като то се прави за целите на прилагане на регулирането на финансовите пазари в ЕС и не е насочено към справяне с правното естество на квотите за емисии (въз основа на частното право) или тяхното счетоводно третиране.

⁶² COM/2018/298 final, Предложение за ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на срока на прилагане на незадължителния механизъм за обратно начисляване във връзка с доставките на някои стоки и услуги, при които съществува риск от измами, и на механизма за бързо реагиране срещу измамите с ДДС.

продължат да прилагат механизма за обратно начисляване с цел да се осигури непрекъсната адекватна защита на пазара на въглеродни емисии.

Квотите за емисии за корпорации могат да се облагат допълнително (напр. чрез прилагане на корпоративен данък или данък върху дохода). Шестнадесет държави съобщават, че не прилагат такова облагане.

7. МОНИТОРИНГ, ДОКЛАДВАНЕ И ВЕРИФИКАЦИЯ НА ЕМИСИИТЕ

Изискванията по отношение на мониторинга, докладването, верификацията и акредитацията (МДВА) на СТЕ на ЕС са хармонизирани в Регламента относно мониторинга и докладването (РМД)* и в Регламента относно акредитацията и верификацията (РАВ)**.

Системата за мониторинг в СТЕ на ЕС е проектирана като „модулен“ подход, което дава възможност за висока степен на гъвкавост на операторите с цел да се гарантира разходоефективност, като същевременно се постигне висока надеждност на наблюдаваните данни за емисиите. За тази цел се допускат няколко метода за мониторинг („изчислителен“ или „измервателен“, а по изключение и „непряк“). За отделните части на дадена инсталация методите могат да се комбинират. За оператори на въздухоплавателни средства са практически осъществими само изчислителните подходи, като разходът на гориво е основният параметър, който трябва да се определя за полетите, попадащи в обхвата на СТЕ на ЕС. Като предпазна мярка срещу произволен избор на мониторингова методика и временни промени е въведено изискването операторите на инсталации и на въздухоплавателни средства да разполагат с план за мониторинг, одобрен от компетентния орган въз основа на РМД.

С РАВ за фаза 3 и периода след нея е въведен хармонизиран подход за целия ЕС по отношение на акредитирането на верификаторите. Верификаторите, които са юридическо лице, трябва да бъдат акредитирани от национален орган по акредитация (НОА), за да могат да извършват верификации в съответствие с РАВ. Тази единна система за акредитация има предимството, че дава възможност на верификаторите да действат при взаимно признаване във всички участващи държави, като по този начин се използват изцяло предимствата на вътрешния пазар и се спомага за осигуряване на достатъчна обща разполагаемост на верификационни услуги.

* Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията от 21 юни 2012 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 181, 12.7.2012 г., стр. 30.

** Регламент (ЕС) № 600/2012 на Комисията от 21 юни 2012 г. относно проверката на докладите за емисии на парникови газове и на докладите за тонкилометри и относно акредитацията на проверяващи органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 181, 12.7.2012 г., стр. 1.

7.1. Общо развитие

Комисията продължава да насърчава подобрения в изпълнението от държавите на РМД и РАВ, въз основа на предоставените насоки и образци⁶³.

Опитът с прилагането на тези два регламента показва необходимостта от по-нататъшно подобряване, изясняване и опростяване на правилата за МДВА за допълнително насърчаване на хармонизацията, намаляване на административната тежест за операторите и участващите държави, и допълнително повишаване на ефикасността на системата.

От месец февруари 2017 г. бяха провеждани консултации с участващите държави относно актуализирането на тези два регламента с оглед на подготовката за фаза 4 на СТЕ на ЕС и за да се подобрят и опростят процедурите за МДВА.

Признато е, че ефективността на системата за съответствие се е подобрила, след като с РМД се позволи на държавите да направят електронното докладване задължително. През 2018 г. в 16 участващи държави са докладвали за използване на електронни образци или специфични файлови формати за планове за мониторинг, доклади за емисии, верификационни доклади и/или доклади за подобрения въз основа на минималните изисквания, определени от Комисията. Дванадесет участващи държави съобщават, че използват някаква форма на автоматизирана информационна система за докладване по СТЕ на ЕС.

7.2. Прилаган мониторинг

Съгласно докладите по член 21, представени през 2018 г., повечето инсталации използват изчислителната методика⁶⁴. Само за 179 инсталации (1,7%) в 23 държави се съобщава, че използват системи за непрекъснато измерване на емисиите, най-често в Германия, Франция и Чешката република. Въпреки че броят на държавите е същият като предходната година, общият брой инсталации, които използват този подход, е нараснал с 29.

Само 11 държави са докладвали за използване на непряк подход за 36 инсталации, покриващи около 3,4 милиона тона еквивалент на CO₂ (в сравнение с 5,1 милиона тона еквивалент на CO_{2e} през предходната година). На една инсталация в Нидерландия се падат 35% от общото количество емисии, докладвани във връзка с непряката методология.

Огромното мнозинство от инсталациите изпълняват приетите по подразбиране минимални основни изисквания⁶⁵ съгласно Регламента за мониторинг и докладване

⁶³ Образци и документи с указания във връзка с РМД и РАВ могат да се намерят тук: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/monitoring_bg

⁶⁴ Основната причина за това е, че методиката, базираща се на измервания, включва използването на значителни ресурси и ноу-хау за непрекъснатото измерване на концентрацията на съответните ПГ, с каквито много от по-малките оператори не разполагат.

⁶⁵ В Регламент (ЕС) № 601/2012 се въвежда задължение за всички оператори да спазват известни минимално допустими нива на изисквания, като предприятията с по-големи емисии трябва да спазват

(РМД). Само за 106 инсталации от категория В (само с една повече от предходната година), т.е. 13,7% (спрямо 13% миналата година), се съобщава, че се отклоняват поне по един параметър от задължението за прилагане на най-високото ниво на изисквания за основните потоци, пораждащи емисии. Такива отклонения са допустими, само когато операторът докаже, че най-високото ниво на изисквания е технически неосъществимо или води до неразумно големи разходи. При отпадане на тези условия операторът трябва да направи съответните подобрения в своята система за мониторинг. През отчетния период за 2013 г. за 16 % от общия брой инсталации от категория В се съобщава, че не отговарят по един или друг начин на най-високото ниво на изисквания. Следователно от началото на фаза 3 се наблюдава подобрение при спазването на най-високото ниво на изисквания от инсталациите от категория В.

По подобен начин в докладите на 23 участващи държави се посочва, че общо 21% от инсталациите в категория Б имат разрешение за някаква форма на отклонение от приетите по подразбиране изисквания, установени в РМД, в сравнение с 22% през предходната година и 26% една година по-рано, което потвърждава устойчивото подобрение в спазването на най-високото ниво на изисквания.

7.3. Акредитирана верификация

В докладите на държавите по член 21 общият брой на верификаторите не се съобщава, но разумна оценка, основана на броя на верификаторите, акредитирани в областта на горивните процеси (която е и основният обхват на акредитацията), сочи, че за верификациите през 2017 г. са били акредитирани общо поне 124 отделни верификатори. Докладите по член 21, подадени през 2018 г., показват, че в сектора на въздухоплаването през 2017 г. са били акредитирани 46 отделни верификатори. Европейската организация за акредитация (ЕА) предоставя централна връзка към съответните национални органи по акредитация (НОА) и техните списъци с акредитирани верификатори по СТЕ на ЕС⁶⁶.

Взаимното признаване на верификаторите в участващите държави действа успешно: двадесет и шест държави са докладвали, че на територията им действа поне един чуждестранен верификатор.

Съответствието на проверяващите с РАВ е определено като високо. Полша е съобщила за временно прекратяване на един верификатор, а две държави (Полша и Чешката република) докладват за оттегляне на акредитация през 2017 г. от съответно един и два верификатора. За сравнение, през 2016 г. е имало едно временно прекратяване и едно

по-високи нива на изисквания (предполагащи по-надеждно качество на данните), а за по-малките източници на емисии, от съображения за разходоэффективност, са валидни не толкова строги изисквания.

⁶⁶ Списък на Европейската организация за акредитация, съдържащ точки за достъп до националните органи по акредитация, които акредитират верификатори за СТЕ на ЕС: <http://www.european-accreditation.org/information/national-accreditation-bodies-having-been-successfully-peer-evaluated-by-ea>

оттегляне, а през 2015 г. не са докладвани временни прекратявания или оттегляния. Само Полша е съобщила за намаляване на обхвата на акредитацията на двама верификатори през 2017 г., в сравнение с едно намаляване за един верификатор през 2016 г., а четири държави докладват за такива намалявания за пет верификатори през 2015 г.

През тази година девет държави са съобщили за получени жалби относно верификатори (с една повече в сравнение с миналата година). Въпреки това, общият брой на жалбите е с 12% по-малко. Съобщава се, че 95 % от получените жалби са били разрешени (подобно на миналата година, когато този процент е бил 96 %). Дванадесет държави са докладвали за констатирано несъответствие на верификатор като част от процеса за обмен на информация между националните органи по акредитация и компетентните органи (в сравнение с девет държави през миналата година).

8. ПРЕГЛЕД НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ МЕРКИ

Държавите, участващи в СТЕ на ЕС, използват различни подходи по отношение на компетентните органи, отговарящи за прилагането на системата. В някои държави са ангажирани няколко местни органа, докато в други се използва много по-централизиран подход.

Не са установени съществени промени в административните мерки на участващите държави след последния отчетен период. Съгласно докладите по член 21, подадени през 2018 г., средно по 5 компетентни органа за една държава са участвали в прилагането на СТЕ на ЕС.⁶⁷ Що се отнася до координацията между органите, бе съобщено, наред с другото, за различни инструменти и методи, като законодателни инструменти за централно управление на планове за мониторинг или доклади за емисии (в 13 държави), предоставяне на задължителни инструкции и насоки от централен компетентен орган на местни органи (в 9 държави), редовни работни групи или срещи между органи (в 15 държави) и използване на съвместна ИТ платформа (в 11 държави). Осем държави членки (Кипър, Естония, Ирландия, Исландия, Италия, Лихтенщайн, Люксембург и Малта) са посочили, че не използват нищо от гореизброеното.

Относно административните такси, събирани във връзка с издаването на разрешителни и одобрението на планове за мониторинг, 14 държави са докладвали през 2018 г., че не начисляват такси на операторите на инсталации (Кипър, Германия, Естония, Франция, Гърция, Ирландия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, Латвия, Малта, Нидерландия, Швеция и Словакия), като този брой е същият като през изминалата година. Отново без разлика спрямо миналата година, операторите на въздухоплавателни средства не плащат такси в 15 държави (Белгия, Кипър, Чешката

⁶⁷ В някои случаи държавите може да докладват за голям брой регионални/местни органи, образуващи един компетентен орган.

република, Германия, Естония, Испания, Гърция, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, Латвия, Малта, Нидерландия, Швеция и Словакия). Таксите варират в отделните държави и в зависимост от конкретната услуга. Така например таксите за разрешително и одобрение на план за мониторинг за инсталации варират от 5 EUR до 7 690 EUR, а за сектора на въздухоплаването таксите за план за мониторинг варират от 5 EUR до 2 400 EUR.

Като цяло, системите на участващите държави са до голяма степен ефективни и съобразени с административната им организация. Комуникацията между местните органи на държавите и обменът на най-добри практики между компетентните органи, включително чрез дейността на Форума по въпросите на спазването на изискванията по СТЕ на ЕС и годишната конференция по въпросите на спазването на изискванията на СТЕ на ЕС, следва да продължат да се укрепват и насърчават.

9. СЪОТВЕТСТВИЕ И ПРИЛАГАНЕ

В Директивата за СТЕ на ЕС е предвидена санкция за извънредно количество емисии в размер на 100 EUR (индексирани) за всеки тон емисии на CO₂, за който не е върната квота своевременно. Други санкции за нарушения, свързани с прилагането на СТЕ на ЕС, се налагат в съответствие с националните разпоредби,

В СТЕ на ЕС е постигната много висока степен на съответствие с изискванията: всяка година около 99 % от емисиите се покриват своевременно от изисквания брой квоти. През 2017 г. около 1 % от инсталациите, докладващи емисии, не са предали преди срока 30 април 2018 г. квотите, покриващи всичките им емисии. Тези инсталации са отговорни за около 0,4 % от емисиите в рамките на СТЕ на ЕС. В сектора на въздухоплаването степента на съответствие също е била много висока: операторите на въздухоплавателни средства, отговорни за 98% от авиационните емисии в рамките на СТЕ на ЕС, са доказали съответствие.

Компетентните органи продължават да извършват различни проверки за съответствие на годишните доклади за емисиите. Съгласно докладите по член 21, подадени през 2018 г., всички участващи държави проверяват за пълнота годишните доклади за емисиите (100 % от докладите, с изключение на Испания (95%), Франция (99%), Швеция (3 %) и Обединеното кралство (59%)). От докладите става освен това ясно, че държавите проверяват средно близо 80% от докладите за съгласуваност с планове за мониторинг (всички държави) и около 74% за съгласуваност с данните за разпределение на квотите (всички държави, с изключение на Финландия, Италия, Малта, Норвегия и Швеция). Двадесет и четири държави са докладвали, че осъществяват също така кръстосани проверки с други данни.

Въз основа на докладите по член 21, подадени през 2018 г., компетентните органи в петнадесет държави са извършили консервативни оценки за липсващи данни при 131 инсталации. 79 от тях бяха обаче докладвани от Обединеното кралство за емисии

преди 2017 г. въз основа на новооткрити грешки от минали години. След изваждане на данните на Обединеното кралство от общите количества за 2017 г., консервативни оценки бяха съобщени за 52 инсталации (около 0,5 % от общия брой инсталации), в сравнение с 57 инсталации (0,5 %) за 2016 г. и 45 (0,4 %) за 2015 г. Съобщеното количество на засегнатите емисии за 2017 г. беше 2,8 милиона тона CO₂ (в сравнение с 1,9 милиона тона CO₂ миналата година и 8,3 милиона тона една година по-рано) — приблизително 0,2 % от общите емисии (в сравнение с 0,1 % и 0,5 %, съответно през 2016 г. и 2015 г.). Най-честите причини за изготвянето на консервативни оценки са непредставяне на доклад за емисиите до 31 март или непълно съответствие на докладите за емисиите с изискванията на РМД/РАВ.

Консервативни оценки за липсващи данни от въздухоплаването бяха докладвани от 8 държави във връзка с 33 оператори на въздухоплавателни средства (6,1% от общия брой) и 0,8% от авиационните емисии. За сравнение миналата година бе докладвано за 18 оператори на въздухоплавателни средства (3,5%) от четири държави.

Проверките на компетентните органи също остават важно допълнение на работата на верификаторите. За 2017 г. всички държави потвърдиха, че извършват допълнителни проверки на инсталации. Повечето държави съобщават за подобен подход по отношение на операторите на въздухоплавателни средства (всички с изключение на Кипър, Гърция, Италия, Лихтенщайн и Румъния). Повечето държави (всички с изключение на Гърция, Италия, Люксембург, Малта и Швеция) докладват, че са извършили проверки на място на инсталации през 2017 г.

За 2017 г. прилагане на санкцията за извънредно количество емисии бе съобщено за 30 инсталации от девет държави (Белгия — 1, България — 3, Чешката република — 1, Франция — 1, Италия — 8, Полша — 1, Португалия — 1, Румъния — 6 и Обединеното кралство — 8). В сектора на въздухоплаването санкции за извънредно количество емисии са докладвани за 61 оператори на въздухоплавателни средства (Германия — 7, Испания — 3, Франция — 1, Италия — 6, Литва — 1, Нидерландия — 1, Полша — 1, Португалия — 6 и Обединеното кралство — 35).

През отчетния период на 2017 г. девет държави потвърдиха налагане на санкции (освен санкциите за извънредно количество емисии). Случаи на лишаване от свобода не са докладвани, но на 73 инсталации и 27 оператори на въздухоплавателни средства са наложени глоби, изпратени са официални уведомителни писма или окончателни предупредителни писма на обща стойност 37,8 милиона EUR⁶⁸.

Най-честите нарушения, докладвани за 2017 г., са били недокладване за промени в капацитета (24 случая), неподаване на верифициран годишен доклад за емисиите до определения краен срок (23 случая), експлоатация без разрешително (17 случая) и неизготвяне на надлежно одобрен план за мониторинг (11 случая).

⁶⁸ Тази обща стойност не включва глоби, наложени на сектора на въздухоплаването в Португалия, тъй като стойностите на глобите все още не са определени поради текущи процеси за налагане на санкции.

В началото на 2018 г. беше стартирана пета оценка на цикъла на спазване на изискванията по СТЕ на ЕС. Тази оценка има за цел да идентифицира проблеми по отношение на спазването на изискванията по СТЕ на ЕС на равнище участващи държави и да подпомогне тези държави в подобряването на тяхното изпълнение на СТЕ на ЕС чрез определяне на възможности за подобрене, най-добри практики и нужди от обучение. Новата оценка ще се основава на предходната оценка от 2014 г. и на допълнително разглеждане на спазването на изискванията, извършено по Проект в подкрепа на МДВА в рамките на СТЕ на ЕС за периода 2015—2016 г., в който бяха формулирани планове за действие за подпомагане на участващите държави в спазването на изискванията по СТЕ на ЕС.

Важен нов елемент на новата оценка е тестът за пригодност, при който от представител на компетентен орган от всяка държава се изисква да прегледа примерен план за мониторинг, годишен доклад за емисиите и последващи доклади по отношение на дадена инсталация. Освен това ще бъде анализиран набор от документи относно МДВА в рамките на СТЕ на ЕС за една конкретна инсталация във всяка държава и ще бъдат формулирани специфични за всяка държава проучвания за пълно разбиране на прилагането на СТЕ на ЕС за разрешителни, инспектиране и правоприлагане, както и за МДВА.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ

Най-важната промяна през изминалата година беше приемането на амбициозна реформа по отношение на СТЕ на ЕС за следващия период на търгуване. Реформата дава възможност на СТЕ на ЕС да допринесе за постигането на целите на ЕС по отношение на климата за периода до 2030 г. и за изпълнението на неговите ангажименти в рамките на Парижкото споразумение. Реформираната СТЕ ще доведе до намаляване на емисиите с 43 % до 2030 г., като в същото време ще запази конкурентоспособността на европейската промишленост. Освен това тя ще помогне на промишления и електроенергийния сектор да се справят със свързаните с иновациите и инвестициите предизвикателства на прехода към нисковъглеродна икономика. След приемането на преразгледаното законодателство, сега вниманието е пренасочено към прилагането на новите разпоредби преди началото на фаза 4. Работата по изпълнението, особено по отношение на изместването на въглеродни емисии и безплатното разпределяне, както и по отношение на Фонда за иновации е в разгара си (вж. допълнение 6).

Законодателните промени, договорени през последните години за справяне с излишъка от квоти, също започват да дават резултати. Главно поради отлагането на продажбата, излишъкът от квоти вече е намалял значително и през 2017 г. достигна най-ниското си ниво от началото на фаза 3. Тазгодишното второ публикуване на показателя за излишък на резерва за стабилност на пазара за първи път задейства прехвърлянето на квоти към резерва. В съчетание с по-строгите мерки на реформираната СТЕ, това ще доведе до намаляване на тръжно търгуваните количества през първите 8 месеца на 2019 г. с близо 40 % спрямо съответните количества през 2018 г. Поради удвоеното количество на квотите, които следва да бъдат вкарани в резерва през първите пет години от функционирането му, до голяма степен се очаква, че излишъкът ще продължи да намалява значително през идните години. Напредъкът в тези области е довел до увеличаване на доверието от участниците на пазара, както е видно от сигнала за повишаването на цените на въглеродните емисии през изминалата година.

Важен напредък бе постигнат и в областта на въздухоплаването. За да се осигури непрекъснатост на международния процес на създаване на глобална схема за намаляване на авиационните емисии и за да се улесни бъдещото ѝ прилагане в ЕС, обхватът за въздухоплаването в рамките на ЕИП е удължен до 2023 г. Нивото на амбициите също беше повишено — от 2021 г. нататък линейният коефициент за намаление, който е същият като за инсталациите, за пръв път ще се прилага за въздухоплаването, като лимитът на квотите за авиационни емисии ще намалява с 2,2 % годишно.

Също така, през петата година на фаза 3 архитектурата на СТЕ на ЕС остава стабилна, а административната организация в държавите членки доказва своята ефективност. Освен това общото ниво на прозрачност, защита на инвеститорите и почтеност на пазара на въглеродни емисии се увеличи вследствие на класифицирането на квотите за емисии като финансови инструменти съгласно новите правила за финансовите пазари. Важна стъпка беше предприета и по отношение на непрекъснатата защита на европейския пазар на въглеродни емисии срещу измамите с ДДС чрез приемането на изменение на директивата за ДДС за удължаване на срока на прилагане на дерогацията за механизма за обратно начисляване след края на 2018 г.

Укрепената и стабилна СТЕ също подчертава необходимостта от активно сътрудничество с други регулаторни органи и партньори извън Европа, които разработват или извършват дейност на пазарите на въглеродни емисии.

Комисията ще продължи да наблюдава европейския пазар на въглеродни емисии и към края на 2019 г. ще представи своя следващ доклад.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Допълнение 1

Таблица 1: Брой на безплатните квоти, разпределени за модернизиране на електроенергийния сектор

	Брой на безплатните квоти, поискани от държавите членки съгласно член 10в				
Държава членка	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
България	11 009 416	9 779 243	8 259 680	6 593 238	3 812 436
Кипър	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538
Чешката република	25 285 353	22 383 398	20 623 005	15 831 329	11 681 994
Естония	5 135 166	4 401 568	3 667 975	2 934 380	2 055 614
Унгария	7 047 255 ⁶⁹	няма данни	няма данни	няма данни	няма данни
Литва	322 449	297 113	269 475	237 230	200 379
Полша	65 992 703	52 920 889	43 594 320	31 621 148	21 752 908
Румъния	15 748 011	8 591 461	9 210 797	7 189 961	6 222 255

⁶⁹ Унгария е използвала дерогацията по член 10в само през 2013 г.

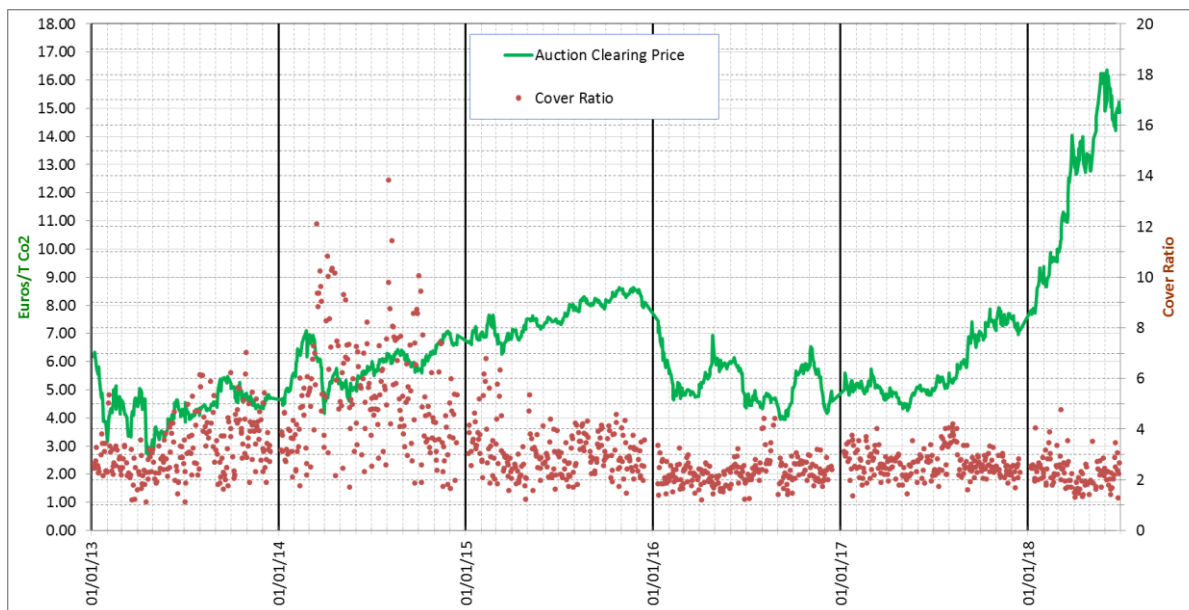
Общо	133 059 430	100 568 867	87 532 554	65 990 706	46 985 124
------	-------------	-------------	------------	------------	------------

Таблица 2: Максимален брой безплатни квоти по години по силата на дерогацията от задължението за предоставяне на квоти на електроенергийния сектор само чрез продажба

Държава членка	Максимален брой квоти по години							
	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	Общо
България	13 542 000	11 607 428	9 672 857	7 738 286	5 803 714	3 869 143	1 934 571	54 167 999
Кипър	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789	10 975 978
Чешката република	26 916 667	23 071 429	19 226 191	15 380 953	11 535 714	7 690 476	3 845 238	107 666 668
Естония	5 288 827	4 533 280	3 777 733	3 022 187	2 266 640	1 511 093	755 547	21 155 307
Унгария	7 047 255	0	0	0	0	0	0	7 047 255
Литва	582 373	536 615	486 698	428 460	361 903	287 027	170 552	2 853 628
Полша	77 816 756	72 258 416	66 700 076	60 030 069	52 248 393	43 355 049	32 238 370	404 647 129
Румъния	17 852 479	15 302 125	12 751 771	10 201 417	7 651 063	5 100 708	2 550 354	71 409 917
Общо	151 565 434	129 504 488	114 522 628	98 384 792	81 126 965	62 749 153	42 070 421	679 923 881

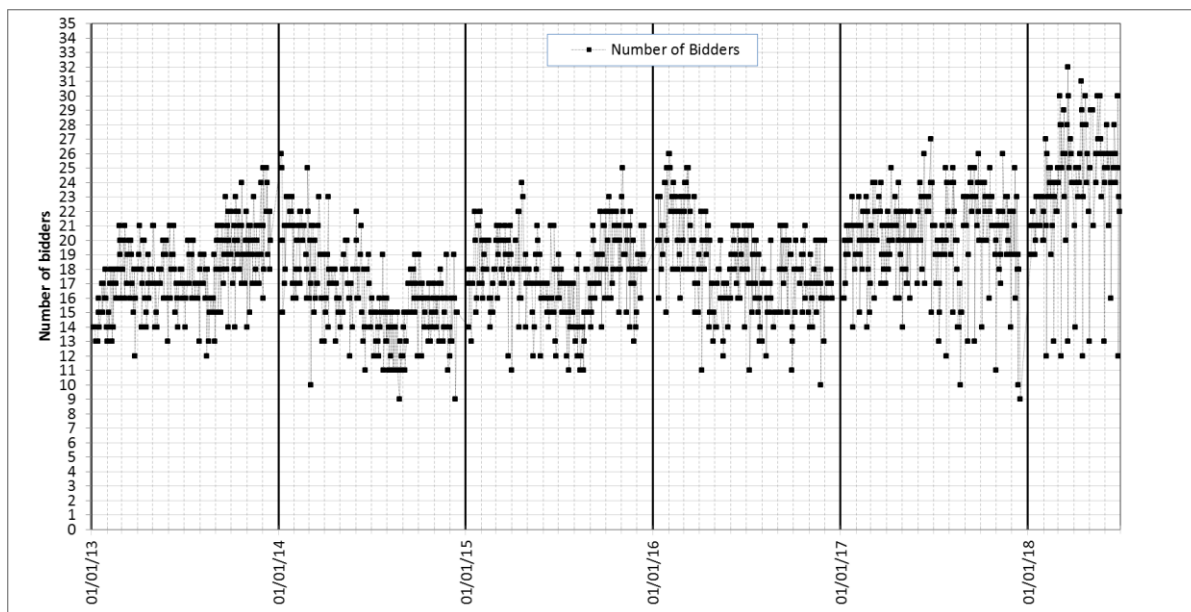
Допълнение 2

Фигура 1: Преглед на общите квоти, продавани на търг от 2013 г. до 30 юни 2018 г.

— Тръжна клирингова цена

- Процент на покритие

Допълнение 3

Таблица 1: Обобщени данни за международните кредити, обменени до края на юни 2018 г.

Международни кредити, обменени до края на юни 2018 г.	милиони	проценти	Международни кредити, обменени до 30 юни 2018 г.	милиони	проценти
СЕРЕ	243,66	55,91%	ЕРЕ	192,07	44,09%
Китай	181,41	74,45%	Украйна	147,69	76,89%
Индия	15,78	6,48%	Русия	32,06	16,69%
Узбекистан	9,44	3,87%	Полша	2,82	1,46%
Бразилия	5,27	2,16%	Германия	1,65	0,85%
Чили	3,16	1,30%	Франция	1,24	0,64%
Корея	2,93	1,20%	България	0,50	0,26%
Мексико	2,86	1,17%	Други	6,11	3,21%
Други	22,81	9,36%			

Общо СЕРЕ и ЕРЕ	435,73	100%
------------------------	---------------	-------------

Допълнение 4

Таблица 1: Елементи на предлагането и търсенето на квоти в рамките на СТЕ

Елемент	Предлагане или търсене?	Публикуване	Актуализиране и неясноти
Общо натрупване за фаза 2	Предлагане	Доклад за пазара на въглеродни емисии	Не се предвижда актуализация, тъй като фаза 2 е завършила. Окончателна стойност.
Ранни търгове за фаза 3	Предлагане	Уебсайт на ГД „Действия по климата“, уебсайтове на ЕЕХ и ICE	Тези квоти не са част от общото натрупване на квоти през фаза 2. Окончателни стойности.
Квоти за финансиране на NER 300	Предлагане	Уебсайт на ЕИБ	300 милиона квоти са осребрени през периода 2012—2014 г. Окончателни стойности.
Търгове за авиационни емисии	Предлагане	Уебсайт на ГД „Действия по климата“, уебсайтове на ЕЕХ и ICE	Няма – корекциите се отразяват в количествата за следващата година. Търговете за 2013 г. и 2014 г. са проведени през 2015 г.
Търгове за Фаза 3	Предлагане	Уебсайт на ГД „Действия по климата“, уебсайтове на ЕЕХ и ICE	Няма — стойността не подлежи на преразглеждане. Все пак някои квоти (напр. поради забавянния на започването на тържните продажби за някои държави членки, като тези от ЕАСТ, участващи в ЕИП), които са изтеглени от търгове, могат да се предлагат за тръжна продажба през следващите години.
Безплатни квоти (НМИ)	Предлагане	Дневник на ЕС за транзакциите (EUTL), таблици	Тези стойности се актуализират в течение на годината. – Възможно е държави членки да подадат със закъснение данни за предходните години или
Безплатни квоти (NER)	Предлагане	Дневник на ЕС за транзакциите (EUTL), таблици	

Безплатни квоти (въздухоплаване)	Предлагане	EUTL, публикувани от държавите членки таблици за разпределението на квотите	действително разпределените квоти да са по-малко от първоначално предвиденото количество. EUTL показва точни данни за текущото състояние на действителното разпределение на квотите.
Безплатни квоти (Член 10в)	Предлагане	EUTL, таблица за състоянието	
Емисии (стационарни инсталации)	Търсене	EUTL, данни за спазването на изискванията	Данните за спазването на изискванията, които се обявяват публично на 1 май, показват емисиите и върнатите квоти за инсталациите, за които са спазени изискванията (т.е. тези инсталации, за които е докладвано за всички съответни години) ⁷⁰ .
Емисии (въздухоплаване)	Търсене		Спазването на изискванията за операторите на въздухоплавателни средства за 2013 г. и 2014 г. беше реализирано през 2015 г.
Отменени квоти	Търсене		Доклад за пазара на въглеродни емисии

Таблица 2: График за публикуването на данни

График	Данни	Обхват
1 януари – 30 април на година x	Актуализации заради безплатните квоти за електроцентрали (член 10в)	Година x-1
1 април на година x	Верифицирани емисии Безплатни квоти (член 10а, параграф 5 — НМИ)	Година x-1
1 май на година x	Срок за привеждане в съответствие: верифицирани емисии и върнати квоти	Година x-1
Май/октомври на година x	Обменени международни кредити	

⁷⁰ Данните за спазването на изискванията за предходните години могат да бъдат коригирани със задна дата, например поради късно представяне.

Последно тримесечие на година x	Доклад за пазара на въглеродни емисии	Година x-1
Януари/юли на година x	Състояние на резерва за нови участници (NER) – таблица относно NER	
Данни, непубликувани на равнището на ЕС	Безплатно разпределени квоти за въздухоплаването, публикувани на равнището на държавите членки	

Допълнение 5

Таблица 1: Решения на Съда на ЕС относно функционирането на СТЕ на ЕС през периода от юли 2017 г. до юни 2018 г.

Референтен номер на делото	Приложимо законодателство	Страни	Контекст на делото	Дата	Констатация на Съда
С-302/17	Директива 2003/87/ЕО	PPC Power a.s./Финансова дирекция на Словакия, Данъчна служба за избрани данъчни субекти	Преюдициално запитване: Съвместимо ли е облагането на безплатно разпределени квоти за емисии, които не са използвани или са били прехвърлени, с Директива 2003/87/ЕО?	12.04. 2018 г.	Данъкът не е съвместим с Директивата за СТЕ на ЕС.
С-229/17	Директива 2003/87/ЕО, Решение 2011/278/ЕС	Evonik Degussa GmbH / Германия	Преюдициално запитване: Включва ли определението за „производство на водород“ по смисъла на приложение I към Решение 2011/278/ЕС изолирането на водород, които вече се съдържа в газова смес?	17.05. 2018 г.	Не, определението за „производство на водород“ по смисъла на приложение I към Решение 2011/278/ЕС не включва изолирането на водород, които вече се съдържа в газова смес.
Дело С-577/16	Директива 2003/87/ЕО, Решение 2011/278/ЕС	Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH/ Германия	Преюдициално запитване: Обхваща ли член 1 от Директива 2003/87/ЕО производството на полимери в инсталации с производствен капацитет, превишаващ 100 тона? При утвърдителен отговор може ли такава инсталация да получи безплатно предоставени квоти, дори ако съответната държава	28.02. 2018 г.	Инсталация за производство на полимери, и по-специално на полимера поликарбонат, който получава необходимата за това производство топлинна енергия от трета инсталация, не попада в обхвата на СТЕ на ЕС, тъй като тя не генерира преки емисии на CO ₂

			членка не е включила тази дейност в своето национално законодателство за транспонирането на директивата?		
C-572/16	Директива 2003/87/ЕО, Решение 2011/278/ЕС .	INEOS Köln GmbH / Германия	Преюдициално запитване: Определянето от страна на Германия на краен срок за операторите да подават заявления за разпределяне на безплатни квоти за емисии до националния компетентен орган в съответствие ли е с Директива 2003/87/ЕО и с Решение 2011/278/ЕС? Подадените заявления могат ли да бъдат коригирани след изтичане на срока?	22.02. 2018 г.	Директива 2003/87/ЕО и Решение 2011/278/ЕС допускат национални разпоредби за определяне на преклузивен срок за подаването на заявление за разпределяне на безплатни квоти, след което заявителят не разполага с възможност да коригира прилагането му.
Дело C-80/16	Директива 2003/87/ЕО, Решение 2011/278/ЕС	ArcelorMittal Atlantique et Lorraine/Министерство на екологията, устойчивото развитие и енергетиката на Франция	Валидност на метода за определяне на продуктивния показател за течни черни метали	26.07. 2017 г.	Съдът е потвърдил валидността на методологията на Комисията, използвана за определяне на показателите за течни черни метали и агломерат (вж. също - 180/15 и C-506/14).
Дело C-5/16	Решение 2015/1814/ЕС.	Полша/ Европейски парламент, Съвет на ЕС	Полша оспорва процедурата по приемане и съдържанието на Решение 2015/1814/ЕС за създаване на резерв за стабилност на пазара, като твърди, че то представлява мярка, която влияе значително върху избора на държавите членки между различни енергийни източници и общата структура на тяхното енергоснабдяване, което е трябвало да бъде прието от Съвета с единодушие, в съответствие с член 192, параграф 2, първа алинея от ДФЕС.	21.06. 2018 г.	Съдът отхвърли жалбата.
Дело C-58/17	Решение 2011/278/ЕС .	INEOS Köln GmbH/ Германия	Преюдициално запитване: Изисква ли определението за „подинсталация с технологични емисии“ в член 3, буква з) от Решение 2011/278/ЕС газообразно състояние на	18.01. 2018 г.	Съдът установи, че е възможно недоокисленият въглерод в течно състояние да бъде изключен от определението за

			недоокисления въглерод, или тази разпоредба се прилага и за недоокислен въглерод в течно състояние?		технологичните емисии.
--	--	--	---	--	------------------------

Допълнение 6

Таблица 1: Актуално състояние на изпълнението на фаза 4 на СТЕ на ЕС

Мярка	Цел	Вид законодателен акт	Предвидено приемане
Списък за изместване на въглеродни емисии за периода 2021—2030 г.	Създаване на нов списък за изместване на въглеродни емисии за фаза 4 на СТЕ на ЕС въз основа на критериите за определяне на секторите, изложени на значителен риск от изместване на въглеродни емисии	Делегиран акт	1 ^{-во} тримесечие на 2019 г.
Преразглеждане на правилата за безплатно разпределяне на квоти за периода 2021—2030 г.	Преразглеждане на Решение 2011/278/ЕС на Комисията за определяне на валидни за целия Европейски съюз преходни правила за хармонизираното безплатно разпределяне на квоти, така че да се адаптира към новата правна уредба, определена за фаза 4	Делегиран акт	Декември 2018 г.
Корекция на безплатно предоставяните квоти поради изменения в производството	Определяне на реда и условията за извършване на корекцията на равнището на безплатно разпределяните квоти за инсталациите, въз основа на променящите се равнища на производството с повече от 15 % нагоре или надолу, средно за период от две години	Акт за изпълнение	2019 г.
Актуализиране на стойностите на показателите за безплатно предоставяне на квоти за периода 2021—2025 г.	Определяне на актуализирани показатели за периода 2021—2025 г. въз основа на данните, предоставени от държавите членки за годините 2016 г. и 2017 г.	Акт за изпълнение	2020 г.
Създаване на Фонда за иновации	Определяне на правилата относно функционирането на Фонда за иновации, включително процедурата и критериите за подбор	Делегиран акт	2019 г.
Създаване на Модернизационния фонд	Определяне на правилата относно функционирането на Модернизационния фонд	Акт за изпълнение	2020 г.
Преразглеждане на Регламент (ЕС) № 389/2013 (Регламентът за Регистъра)	Определяне на изискванията за Регистъра на ЕС за фаза 4, под формата на стандартизирани електронни бази данни, съдържащи общи информационни елементи за проследяване на издаването,	Делегиран акт	1 ^{-во} тримесечие на 2019 г.

	притежаването, прехвърлянето и отмяната на квоти, и за осигуряване на публичен достъп и на поверителност		
Изменение на Регламент (ЕС) № 1031/2010 (Регламентът за тържната продажба)	Предоставяне на възможност за разпределяне чрез търг на първите 50 милиона квоти за Фонда за иновации, взети от резерва за стабилност на пазара (MSR) през 2020 г.	Делегиран акт	Октомври 2018 г.
Преразглеждане на Регламент (ЕС) № 1031/2010 (Регламентът за тържната продажба)	Преразглеждане на някои аспекти от тържната процедура, за да се изпълнят изискванията за фаза 4, по-специално за да се позволи разпределянето чрез търг на квоти за Фонда за иновации и за Модернизационния фонд, както и за да се отрази класификацията на квотите по СТЕ на ЕС като финансови инструменти съгласно Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти („MiFID2“).	Делегиран акт	2019 г.
Преразглеждане на Регламент № 601/2012 относно мониторинга и докладването	Опростяване, подобряване и изясняване на правилата за мониторинг и докладване и намаляване на административната тежест, въз основа на опита от изпълнението от фаза 3	Акт за изпълнение	4 ^{то} тримесечие на 2018 г.
Преразглеждане на Регламент № 600/2012 относно верификацията и акредитацията	Опростяване, подобряване и изясняване на правилата за акредитация и верификация и намаляване на административната тежест до възможно най-голяма степен, въз основа на опита от изпълнението от фаза 3	Акт за изпълнение	4 ^{то} тримесечие на 2018 г.
Насоки за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС за периода 2021—2030 г.	Преразглеждане на насоките за държавни помощи в контекста на СТЕ на ЕС за фаза 4, за да се включат новите разпоредби за по-голяма прозрачност и по-добро докладване, въведени от преразгледаната Директива за СТЕ на ЕС за схемите за компенсиране на непреките разходи за ограничаване на въглеродните емисии	Съобщение на Комисията	2020 г.

Актуално състояние
Планирано
В ход
Завършено

Допълнение 7

Таблица 1: Вноски на държавите членки към резерва за стабилност на пазара през периода януари — август 2019 г.

Държава членка/ ЕИП Държава от ЕАСТ	Вноски към MSR ⁷¹ (януари — август 2019 г.)
Австрия	3 956 898
Белгия	6 564 219
България	5 528 107
Хърватия	1 076 583
Кипър	621 854
Чешка република	10 270 545
Дания	3 560 260
Естония	1 936 082
Финландия	4 753 029
Франция	15 563 476
Германия	56 922 669
Гърция	8 455 757
Унгария	3 410 242
Исландия	110 959
Ирландия	2 660 749
Италия	26 868 005
Латвия	576 962
Лихтенщайн	2 483
Литва	1 194 802
Люксембург	311 575
Малта	236 516
Нидерландия	9 526 964
Норвегия	2 209 564
Полша	26 186 345
Португалия	4 318 892
Румъния	9 960 187
Словакия	3 168 128
Словения	1 051 738
Испания	21 772 019
Швеция	2 304 582
Обединено кралство	29 651 746
Общо	264 731 936

⁷¹ Съобщение на Комисията С (2018) 2801 final от 15.5.2018 г., достъпно на https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf, публикувано в съответствие с Решение (ЕС) 2015/1814 на Европейския парламент и на Съвета от 6.10.2015 г. („Решение относно MSR“).

